

**UCHWAŁA NR XXVI/209/2021
RADY GMINY TRZCINICA**

z dnia 10 marca 2021 r.

w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030

Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 713 zm. poz. 1378) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1876, zm. poz. 2369) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzcinica.

§ 3. 1. Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Trzcinica.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

I
WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Krzysztof Waloszczyk

Załącznik do Uchwały nr XXVI/209/2021
Rady Gminy Trzcinica
z dnia 10 marca 2021 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY TRZCINICA
NA LATA 2021-2030

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	13
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE.....	13
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	13
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ	14
4. ZASOBY MIESZKANIOWE	17
5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY	19
6. EDUKACJA I WYCHOWANIE	25
7. KULTURA, SPORT I REKREACJA	26
8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	28
9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	32
10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI.....	38
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	39
12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY	40
13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	52
14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”	54
15. ANALIZA SWOT.....	69
16. WNIOSKI Z DIAGNOZY	71
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	74
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	86
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	88
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	92

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcinica została przygotowana na lata 2021-2030. Powstała w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzcinicy w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, poza przedstawicielami sektora pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy,

w tym przedstawiciele samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i Problem starzenia się, Zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Bezpieczeństwo publiczne; Pomoc społeczna i wsparcie rodziny oraz Aktywność obywatelska.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Istniejące obecnie ogromne zapotrzebowanie na myślenie i działanie strategiczne wymaga podkreślenia, że przygotowanie strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Za jego skuteczność odpowiedzialni są lokalni politycy, działacze, przedstawiciele instytucji gminnych współpracujący z administracją rządową i samorządową szczebla ponadgminnego, a także z przedstawicielami sektora prywatnego (tzw. „drugiego sektora”) oraz sektora pozarządowego (tzw. „trzeciego sektora”). Tylko bowiem skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcinica na lata 2021-2030 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcinica na lata 2021-2030 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kępińskim na lata 2011-2021.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić

środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone

strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027.

Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskomisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli. Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys

finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa.

W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane **programy operacyjne** obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadaptowanie się do nowych warunków.

Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku jest dokumentem, który stanowi podstawę polityki społecznej województwa. Na podstawie diagnozy społecznej, sformułowano misję i cele polityki strategiczne i strategiczne kierunki działania regionu.

Strategiczne kierunki działania w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej (Usługi społeczne, Infrastruktura społeczna, Aktywność społeczna i obywatelska, Włączenie społeczne, Koordynacja polityki społecznej) przewidują: rozwój i podniesienie jakości usług społecznych świadczonych na terenie regionu, wspieranie programów i działań mających na celu dostosowanie usług społecznych do potrzeb ich odbiorców (w tym o cechach innowacji i eksperymentu), wyrównywanie różnic w rozwoju usług społecznych w regionie, promowanie i wspieranie współpracy sektorowej i międzysektorowej na rzecz rozwoju usług, koordynację działań publicznych i niepublicznych na rzecz rozwoju usług społecznych, zwiększanie zaangażowania mieszkańców regionu w wypracowywaniu dedykowanych dla nich rozwiązań (empowerment),

wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury społecznej w regionie, dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb jej odbiorców, wspieranie budowy infrastruktury społecznej w regionie, wspieranie procesu deinstytucjonalizacji (przechodzenia do wspierania w mniejszych placówkach, mieszkaniach chronionych, mieszkaniach wspieranych), wspieranie aktywności lokalnej mieszkańców (w tym grup formalnych, nieformalnych, liderów lokalnych), wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w partycypacyjnej realizacji zadań publicznych, wspieranie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w przygotowaniu do roli realizatora zadań publicznych, zwiększanie roli pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych, wspieranie i tworzenie programów i inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji społecznej oraz przeciwdziałanie ubóstwu, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i przeciwdziałanie stereotypowemu postrzeganiu grup marginalizowanych, poszerzanie i dostarczanie wiedzy na temat problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania oraz wzmocnienie koordynacji systemu polityki społecznej.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kępińskim na lata 2011-2021 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy społecznej wyznaczono cele służące rozwiązywaniu problemów społecznych w powiecie

Cel główny zakłada doskonalenie systemu pomocy społecznej, oświaty i służby zdrowia w celu stworzenia odpowiednich warunków życia dla rodziny, jej powstania, prawidłowego funkcjonowania i spełniania przez nią wszystkich ważnych społecznie ról, a cele strategiczne – zapewnienie godziwej egzystencji osobom nie będących w stanie samodzielnie lub przy pomocy najbliższej rodziny właściwie funkcjonować w środowisku społecznym, wsparcie rodzin (opieka nad dzieckiem i rodziną), wzmocnienie spójności rodzin, pomoc w utrzymaniu naturalnych więzi w jej obrębie, a także doraźne materialne i niematerialne wsparcie, wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych (zwiększenie dostępu do edukacji, pracy, usług i świadczeń, rozbudzenie społecznej świadomości, wspieranie i kreowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności, rehabilitację osób niepełnosprawnych i zapobieganie pogłębianiu się niepełnosprawności, wyrównywanie usług socjalnych, medycznych i innych form wsparcia), przeciwdziałanie patologiom społecznym

wewnątrz rodziny, poprawę oferty świadczonych usług przez jej wzbogacanie i podniesienie poziomu usług dla osób starszych, oraz poprawę i rozszerzenie zakresu usług społecznych poprzez zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców powiatu.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Trzcinica jest gminą wiejską, położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie kępińskim. Sąsiaduje z gminami: Baranów, Łęka Opatowska i Rychtal oraz gminami województwa opolskiego – Byczyna i Wołczyn w powiecie kluczborskim.

Gmina zajmuje powierzchnię 75,14 km², co stanowi 12,35% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi 25 miejscowości zorganizowanych administracyjnie w 8 sołectw: Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcicka, Laski, Piotrówka, Pomiany, Smardze, Trzcinica, Wodziczna. Siedziba władz gminy znajduje się w Trzcinity.

Obszar gminy zlokalizowany jest na Wysoczyźnie Wieruszowskiej, na Wzniesieniach Trzcicko-Mikorzyńskich. Krajobraz gminy jest mało urozmaicony, głównie rolniczy. Przez gminę przepływa Pomianka lewobrzeżny dopływ Proсны. Lasy zajmują 1/5 powierzchni gminy i wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Rychtałskie”, co oznacza oryginalną, rodzinną ideę promowania ekologicznego leśnictwa.

Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, świadczące o jej długiej historii i kulturze. Do najciekawszych zabytków w gminie należą: wzniesiony w latach 1804-1806 klasycystyczny Kościół Św. Stanisława Biskupa Męczennika wraz z plebanią w Trzcinity, zbudowany na początku XIX wieku zespół dworski w Trzcinity, wybudowany w 1627 roku na wzgórzu cmentarnym w Laskach Kościół Wniebowzięcia Matki Boskiej, neorenesansowy zespół pałacowo-parkowy w Laskach z 1908 roku, zespół pałacowo-parkowy w Pomianach z poł. XIX wieku oraz cmentarzysko kultury łużyckiej w Laskach.

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 39 z Baranowa do Brzegu. Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe (o łącznej długości (39 km) oraz drogi gminne.

Trzcinica położona jest w odległości 15 km od Kępna, 70 km od Opola, 100 km od Wrocławia i Częstochowy oraz 180 km od Poznania.

Usługi komunikacji publicznej w gminie realizuje Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrowie Wielkopolskim.

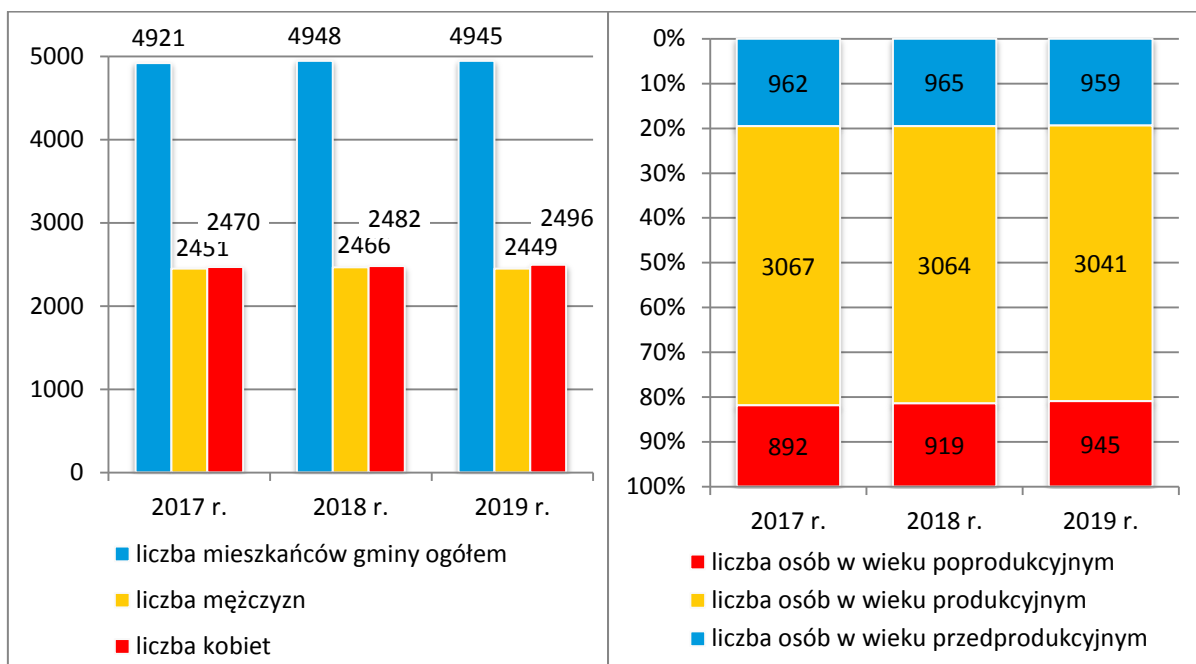
Ocenia się, że dobry dostęp do komunikacji publicznej mają mieszkańcy Trzciny, Lasek, Pomian, Kuźnicy Trzcińskiej, Wodzicznej, Ignacówki Trzeciej, Aniołki Parcele, Granic, Smardz, natomiast z trudnościami borykają się mieszkańcy miejscowości: Aniołka Pierwsza, Aniołka Druga, Borek, Dzierżążnik, Ignacówka Druga, Ignacówka Pierwsza, Jelenia Głowa, Kwasielina, Laski (osada leśna), Laski-Tartak, Nowa Wieś, Piotrówka, Różyczka, Siemionka, Teklin.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2018-2019 liczba ludności gminy była wyższa niż w 2017 roku (4.921 w 2017 r., 4.948 w 2018 r., 4.945 w 2019 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety.

W analizowanym okresie liczba dzieci i młodzieży była na podobnym poziomie, liczba osób w wieku produkcyjnym stale zmniejszała się, a liczba osób starszych systematycznie rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019

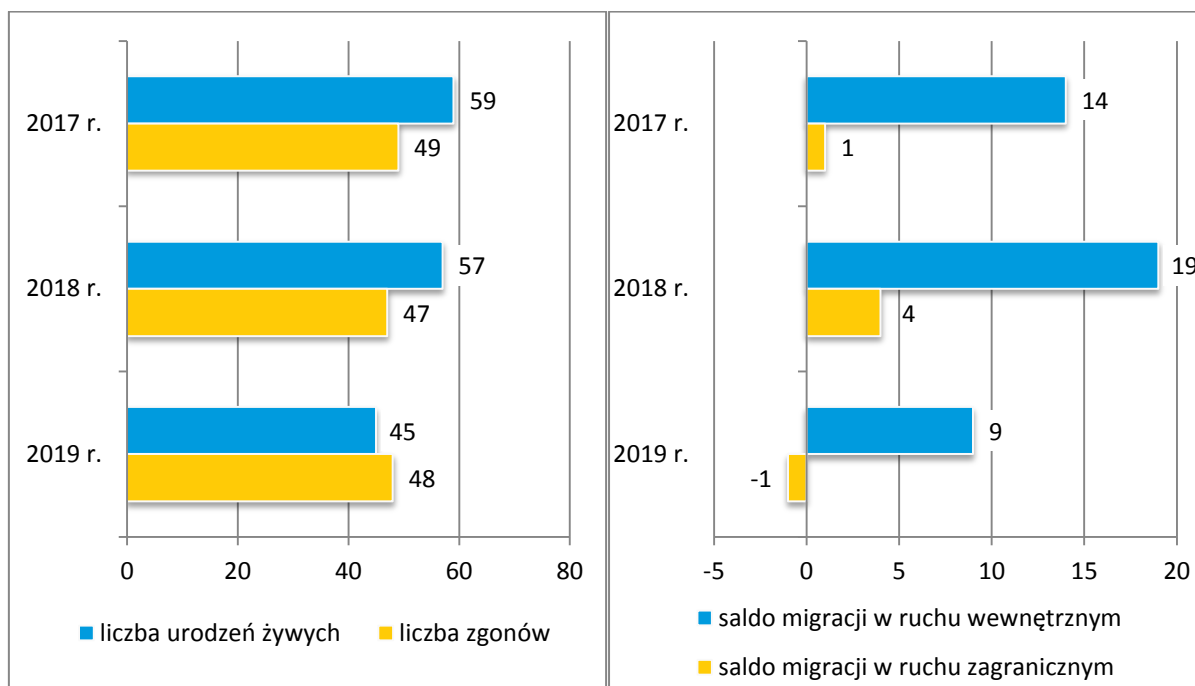

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2018 przyrost naturalny w gminie był dodatni (+10), natomiast w 2019 roku ujemny (-3). Z kolei saldo migracji, odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym, było dodatnie w całym analizowanym okresie (+15 w 2017 r., +23 w 2018 r., +8).

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy zwrócić uwagę na systematycznie rosnący udział osób starszych w populacji gminy. W analizowanym okresie współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększał się z roku na rok (21,7 w 2017 r., 22,4 w 2018 r. i 23,1 w 2019 r.), podobnie jak odsetek osób w wieku 65+ wśród ogółu mieszkańców gminy (14,9 w 2017 r., 15,3 w 2018 r., 15,8 w 2019 r.) Na tej podstawie przypuszczać należy, że w niedługim czasie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 roku będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilaly osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 roku znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 roku osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2020-2025 będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciniccy wspiera seniorów poprzez m.in. usługi opiekuńcze, pomoc finansową, a także pomoc rzeczową w postaci posiłków, ułatwianie dostępu do placówek wsparcia oraz kierowanie do domów pomocy społecznej. Na rzecz mieszkańców gminy działają także inne podmioty świadczące i mogące, w razie potrzeby, świadczyć wsparcie seniorom. Jest to m.in. Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzciniccy oraz Koła Gospodyń Wiejskich. Usługi kulturalne, edukacyjne i rekreacyjne oferują także inne działające w gminie organizacje pozarządowe.

Seniorzy z gminy mają możliwość udziału w licznych przedsięwzięciach kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, m.in. w organizowanych przez gminę imprezach sportowych, okolicznościowych i integracyjnych dla mieszkańców.

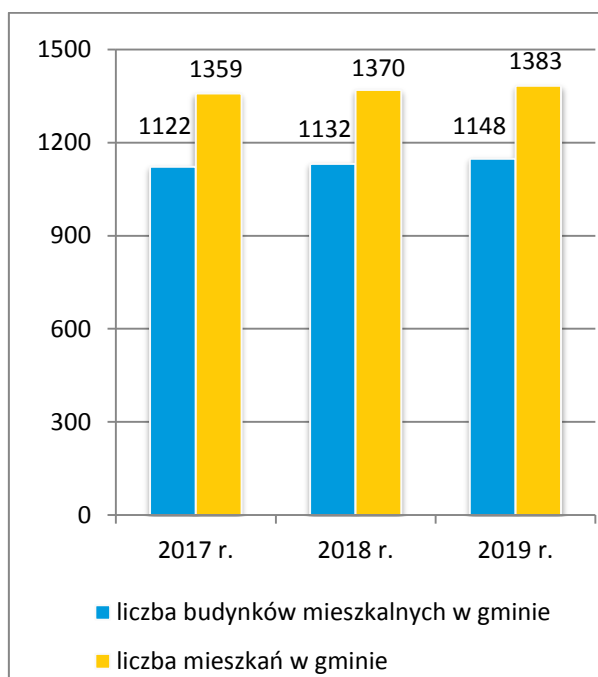
4. ZASOBY MIESZKANIOWE

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 1.359 w 2017 r. do 1.383 w 2019 r.). Z kolei z danych Urzędu Gminy Trzcinica wynika, że liczba mieszkań komunalnych utrzymywała się na stałym poziomie (po 26 w każdym roku).

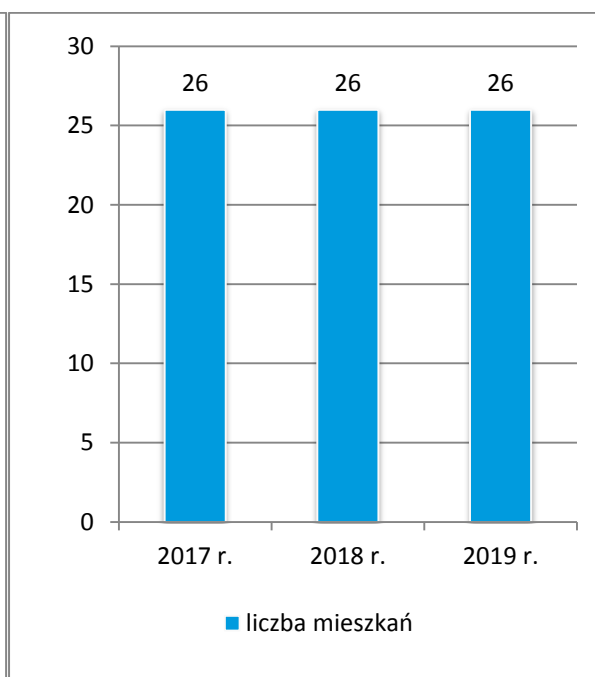
W analizowanym okresie nieznacznie wzrosła liczba wniosków od osób oczekujących na mieszkanie komunalne z zasobów gminy (3 w 2017 r., 5 w 2018 r., 6 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2017-2019

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Gminy Trzcinica.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2019 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 97,2% mieszkań, łazienkę posiadało 91,8% mieszkań, a centralne ogrzewanie 74,8% mieszkań. Na terenie gminy jest także sieć gazowa, choć rozwinięta w niewielkim stopniu – w 2019 roku korzystało z niej 2,8% mieszkańców.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Są to

świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019

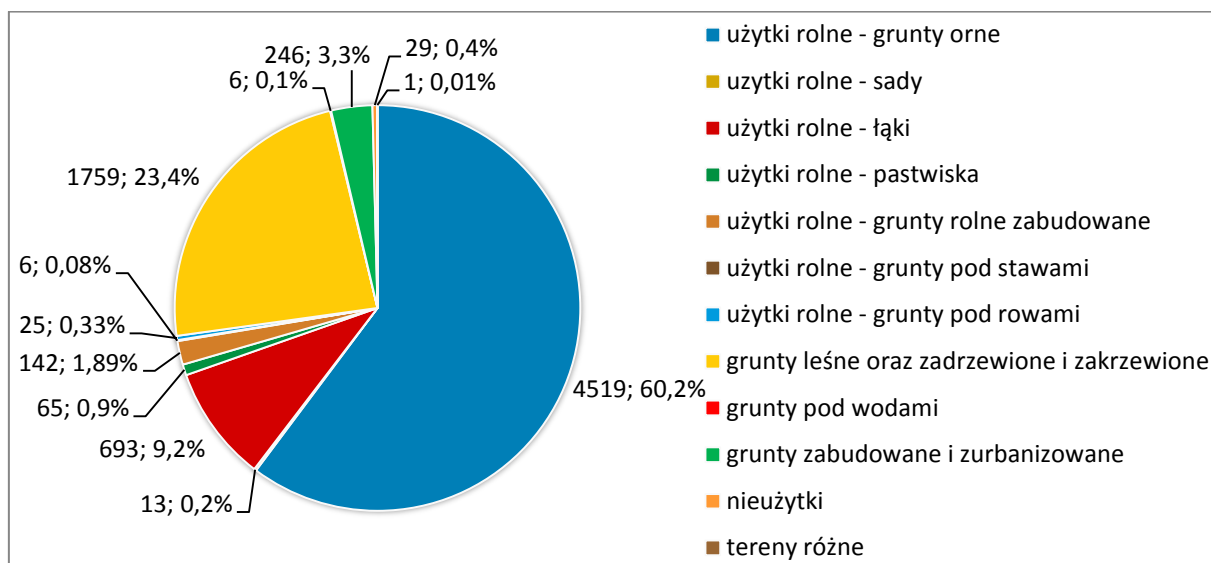
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	31	24	21
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	51.169	50.299	35.304
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	13	11	7
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	2.280	1.833	1.156

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcincicy.

5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Trzcinica jest gminą o charakterze rolniczym. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne zajmując 72,8%, w tym grunty orne (60,2%) a łąki i pastwiska (10,1%). Grunty leśne zajmują 23,4%. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W gminie występują gleby średniej jakości, głównie IV klasy bonitacyjnej (49%) oraz gleby słabsze – klasy V (29%) i VI (18%). Podstawowym kierunkiem produkcji rolniczej jest uprawa zbóż i ziemniaków. W gminie prowadzona jest także produkcja zwierzęca – hodowla bydła i chów trzody chlewnej – w ostatnich latach pogłowie zwierząt gospodarskich zmniejszyło się.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 379 w 2017 r. do 439 w 2019 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (367 w 2017 r., 387 w 2018 r., 427 w 2019 r.).

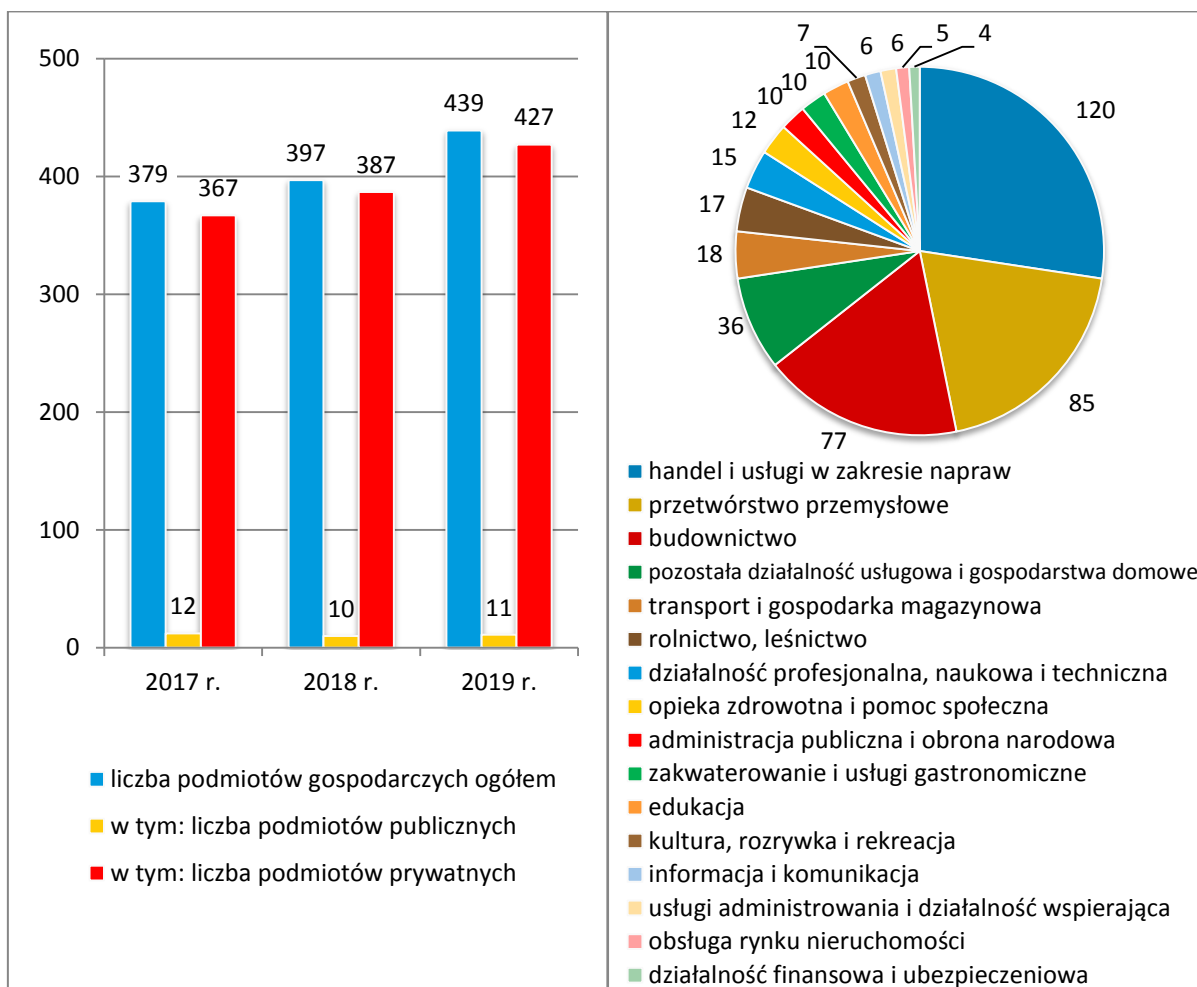
W 2019 roku dominującymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonej w gminie były: handel i usługi w zakresie napraw (120 podmiotów), przetwórstwo przemysłowe (85) i budownictwo (77).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach

Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

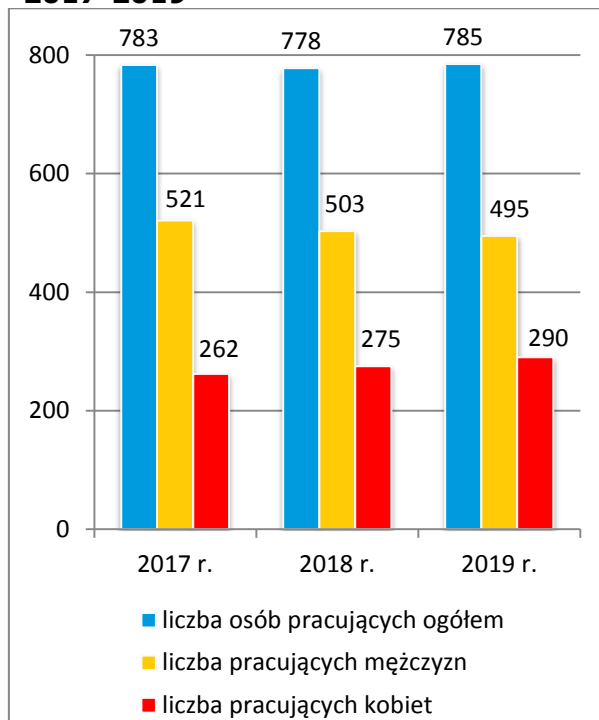
Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Trzcinica utrzymywała się na zbliżonym poziomie (783 w 2017 r., 778 w 2018 r., 785 w 2019 r.; liczba osób pracujących na 1.000 mieszkańców wyniosła odpowiednio 159, 157 i 159).

Z kolei liczba osób bezrobotnych w gminie była niewielka i zmniejszyła się w 2019 roku (42 w 2017 r., 44 w 2018 r., 36 w 2019 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (28 w 2017 r., 31 w 2018 r., 22 w 2019 r.).

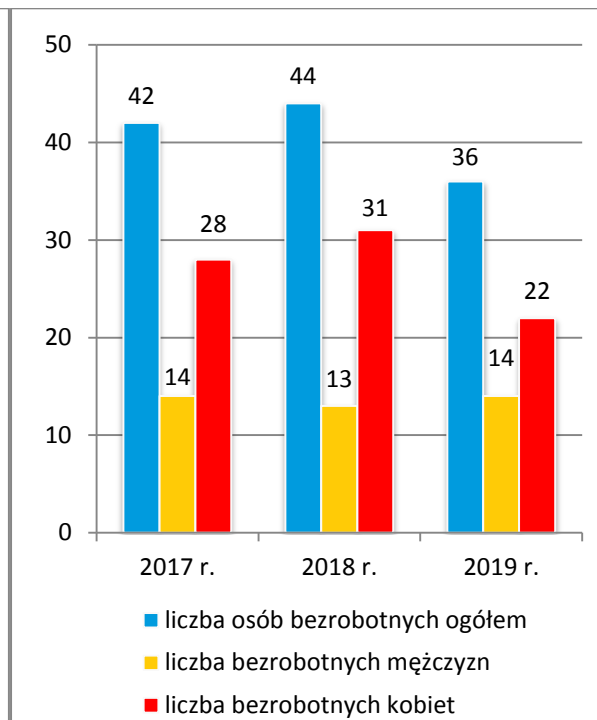
W latach 2017-2019 udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był niewielki i zmniejszył się (z 1,4% w 2017 r. do 1,2% w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019*

Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

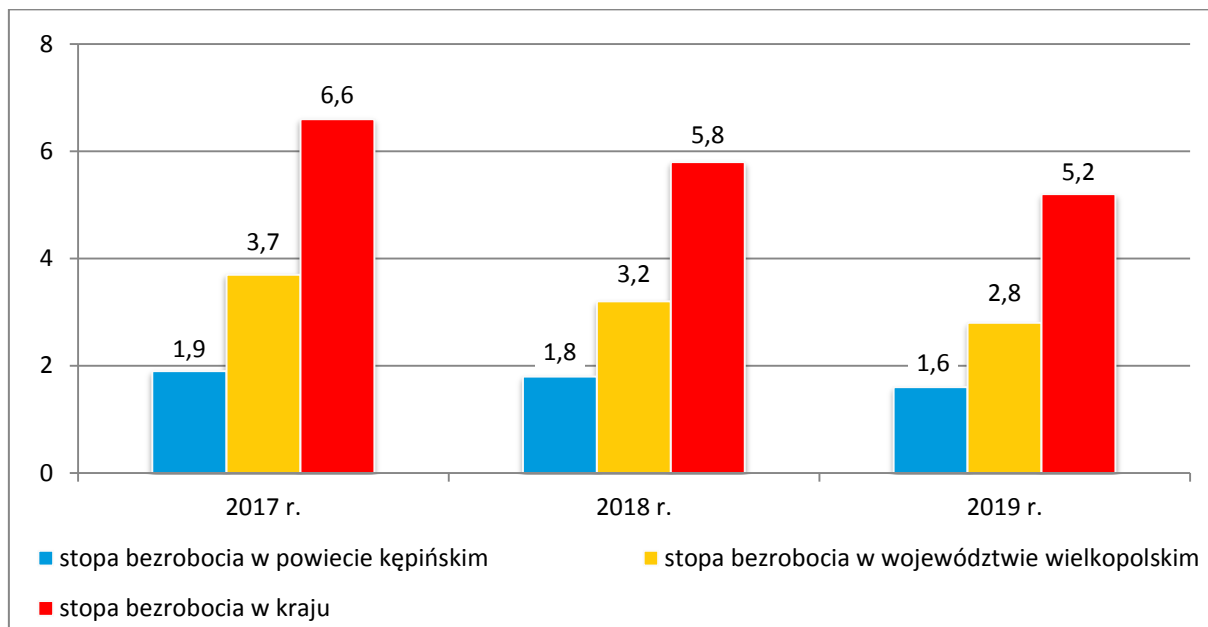
*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W ostatnich latach największe znaczenie w gospodarce gminy odgrywają małe, często jednoosobowe firmy. Do największych pracodawców na jej terenie należą: Janmar Centrum Sp. z o.o. w Trzcinicy – producent opakowań z tektury falistej, Progroup Board Sp. z o.o. w Trzcinicy – zajmująca się produkcją papieru, tektury i opakowań, Meble Laski Kaczorowski, Sp. k. w Laskach.

Ocenia się, że ilość miejsc pracy w gminie nie jest wystarczająca. Mieszkańcy gminy najczęściej szukają zatrudnienia na terenie powiatu kępińskiego w dużych zakładach produkcyjnych. Obserwuje się stały odpływ pracowników, zwłaszcza do branż związanych z meblarstwem.

W latach 2017-2019 stopa bezrobocia w powiecie kępińskim była niższa niż w województwie wielkopolskim i znacznie niższa niż w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie kępińskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2017-2019 (w %)

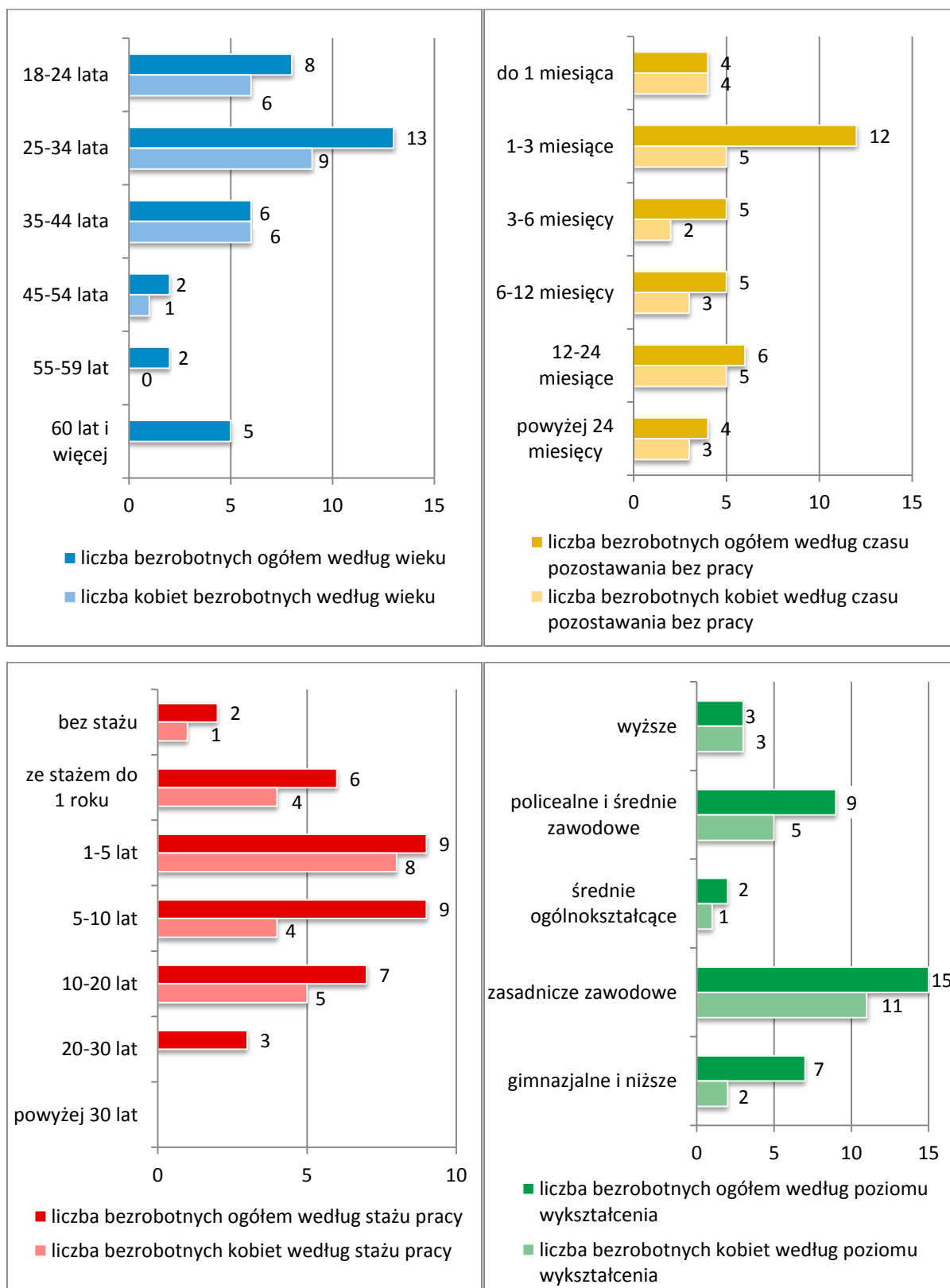

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2019 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode, w wieku 25-34 lata (13 osób, w tym 9 kobiet), osoby pozostające bez zatrudnienia 1-3 miesiące (12 osób, w tym 5 kobiet), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (9 osób, w tym 8 kobiet) i od 5 do 10 lat (9 osób w tym 4 kobiety), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (15 osób, w tym 11 kobiet).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie.

6. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Trzcinica funkcjonują 2 szkoły podstawowe oraz 2 przedszkola połączone organizacyjnie w zespoły szkół. Młodzież z gminy może kontynuować naukę m.in. w Kępnie, gdzie znajdują się licea, technika i szkoły branżowe. W gminie działa także, otwarty w 2019 roku, żłobek.

Dane szczegółowe na temat działających w gminie placówek oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Zespół Szkół w Trzcinicy	ul. Szkolna 2, 63-620 Trzcinica
	Szkoła Podstawowa im. kard. S. Wyszyńskiego w Trzcinicy	
2.	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Trzcinicy	Laski, ul. Lipowa 34, 63-620 Trzcinica
	Zespół Szkół w Laskach	
3.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Laskach	ul. Szkolna 2, 63-620 Trzcinica
	Publiczne Przedszkole Samorządowe w Laskach	
	Gminny Żłobek w Trzcinicy	

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

W roku szkolnym 2019/2020 do szkół podstawowych na terenie gminy uczęszczało 421 uczniów, a do przedszkoli 169 dzieci. W roku szkolnym 2019/2020 gmina zatrudniała 57 nauczycieli (w tym 49 w szkołach i 8 w przedszkolach). Gminny żłobek dysponuje 20 miejscami.

Placówki oświatowe w gminie są wyposażone w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego. Uczniowie objęci są opieką pedagoga szkolnego, mogą również korzystać z pomocy logopedy i doradcy zawodowego. Placówki prowadzą klasy integracyjne i organizują dożywianie.

Szkoły organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań – tematyczne, artystyczne i sportowe, uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze. Szkoły prowadzą także lekcje na temat uzależnień

i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych.

Wśród wymogów koniecznych dla zapewnienia rozwoju placówek oświatowych w gminie wymienia się przede wszystkim potrzebę budowy pełnowymiarowej sali gimnastycznej oraz stołówki w SP w Trzcinicy.

7. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie Trzcinica jest Gminna Biblioteka Publiczna w Trzcinicy, posiadająca filię w Laskach.

Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych i czytelniczych mieszkańców gminy oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Do jej zadań należy w szczególności gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku księgozbiór biblioteki liczył 22.199 woluminów, liczba czytelników wyniosła 734, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz – 14.989 woluminów. Placówka umożliwia czytelnikom korzystanie z komputerów z dostępem do sieci Internet; w 2019 roku na wyposażeniu biblioteki było 18 komputerów, w tym 13 podłączonych do sieci Internet.

Obok podstawowej działalności Biblioteka prowadzi działania kulturalno-oświatowe i promocyjne. Należą do nich głównie koncerty i recitale, spektakle teatralne, wystawy związane z promocją książki, organizowane są również spotkania autorskie, konkursy, warsztaty i lekcje biblioteczne. Biblioteka aktywnie promuje czytelnictwo poprzez m.in. udział w takich akcjach, jak: „Cała Polska czyta dzieciom”, „Narodowe Czytanie”, „Mała książka – Wielki człowiek”, „Noc Bibliotek”. Biblioteka dwukrotnie – w 2018 i w 2020 roku otrzymała nagrodę w konkursie „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Trzciniczy	ul. Szkolna 2c, 63-620 Trzcinica
	w tym: Filia Biblioteczna w Laskach	ul. Kępińska 16, 63-620 Trzcinica

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą także Koła Gospodyń Wiejskich, kultywujące tradycje ludowe. Na jej terenie znajdują się również Domy Ludowe – w Trzciniczy, Laskach, Smardzach, Piotrówce i Wodzicznej, Aniołce Pierwszej, Pomianach i Kuźnicy Trzcinińskiej, które choć same nie prowadzą działalności kulturalnej są miejscem spotkań i integracji mieszkańców.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Kompleks Boisk Sportowych „Orlik”	ul. Szkolna 2c, 63-620 Trzcinica
2.	Stadion Sportowy w Trzciniczy	ul. Jana Pawła II, 63-620 Trzcinica
3.	Stadion Sportowy w Laskach	ul. Parkowa, 63-620 Laski
4.	Siłownia zewnętrzna w Trzciniczy	ul. Szkolna, 63-620 Trzcinica
5.	Siłownia zewnętrzna i wewnętrzna w Laskach	ul. Kępińska, 63-620 Trzcinica
6.	Siłownia street work out	ul. Szkolna, 63-620 Trzcinica
7.	Boisko i bieżnia szkolna w Trzciniczy	ul. Szkolna 2, 63-620 Trzcinica
8.	Boisko i bieżnia szkolna w Laskach	ul. Lipowa 34, 63-620 Trzcinica
9.	Boiska sportowe i tereny rekreacyjne	Aniołka Pierwsza, Kuźnica Trzcinińska, Laski, Piotrówka, Pomiany, Smardze, Trzcinica, Wodziczna

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

Gmina Trzcinica posiada różnorodny kalendarz imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych. Do ważniejszych imprez organizowanych w gminie należą: Dożynki Gminne, Festiwal Kolęd, Pastorałek i

Piosenek Świątecznych, Dni Gminy Trzcinica, Bieg uliczny im. Janusz Smiatacza w Trzcinicy, Mistrzostwa Lotów Gołębi, Powiatowy i Gminny Turniej Tenisa Stołowego, Noworoczny Halowy Turniej Siatkówki; Wakacyjny Turniej Siatkówki Plażowej.

Gmina Trzcinica posiada również zasoby przyrodnicze i kulturowe pozwalające na rozwój na jej terenie różnych form rekreacji i wypoczynku. Z uwagi na obszar czysty ekologicznie oraz duże połacie lasów postrzegana jest jako atrakcyjny teren turystyczny. Przez teren gminy przebiega żółty szlak turystyczny.

8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Trzcinica funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej oraz działają 2 apteki. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Primus” w Trzcinicy	ul. Szkolna 4, 63-620 Trzcinica
2.	Zakład Lecznicy Laski s.c. w Laskach	Laski, ul. Lipowa 39, 62-620 Trzcinica
3.	Apteka „Remedium” w Trzcinicy	ul. Szkolna 4, 63-620 Trzcinica
4.	Apteka w Laskach	Laski, ul. Kępińska 16a, 63-620 Trzcinica

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej zwiększała się z roku na rok (21.261 w 2017 r., 21.419 w 2018 r., 21.492 w 2019 r.). Na terenie gminy brakuje takich lekarzy specjalistów.

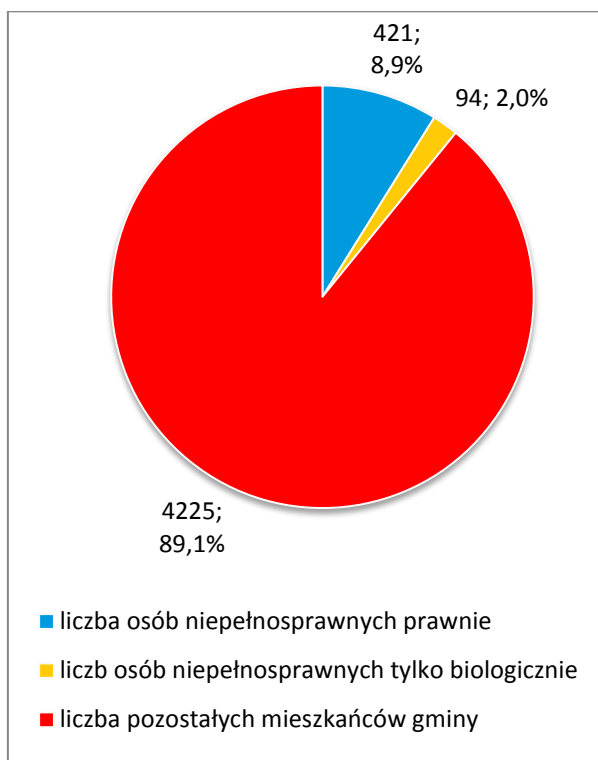
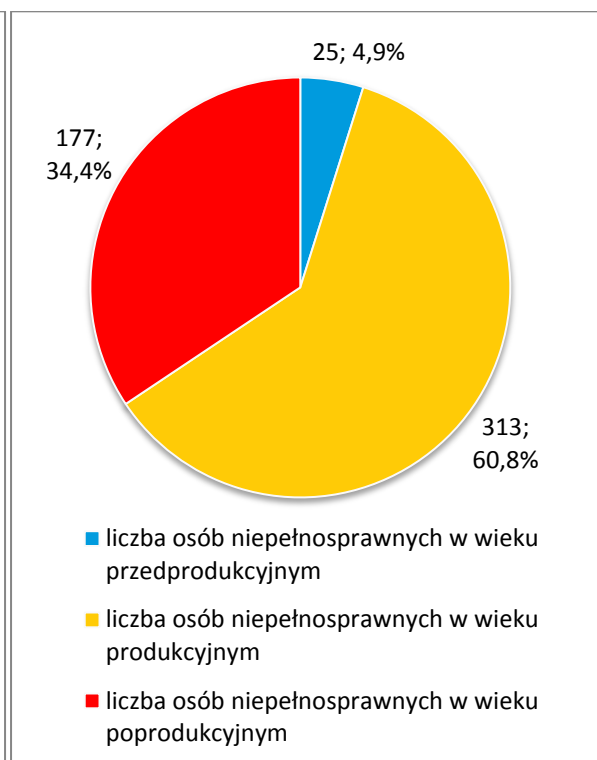
Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kępnie (ul. Szpitalna 3, 63-600 Kępno).

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Mimo upływu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

W 2002 roku w gminie Trzcinica mieszkały 515 osób niepełnosprawnych, w tym 265 mężczyzn i 250 kobiet. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (421 osób), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 94 osób.

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 10,7%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (313 osób) i poprodukcyjnym (177 osób). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku**Wykres 18. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku**

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

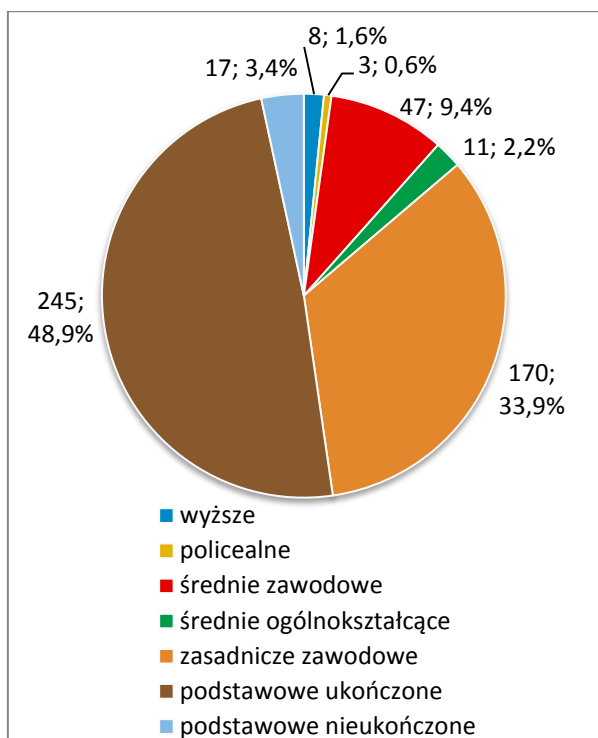
Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 11,3% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 25,3%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (245 osób). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu

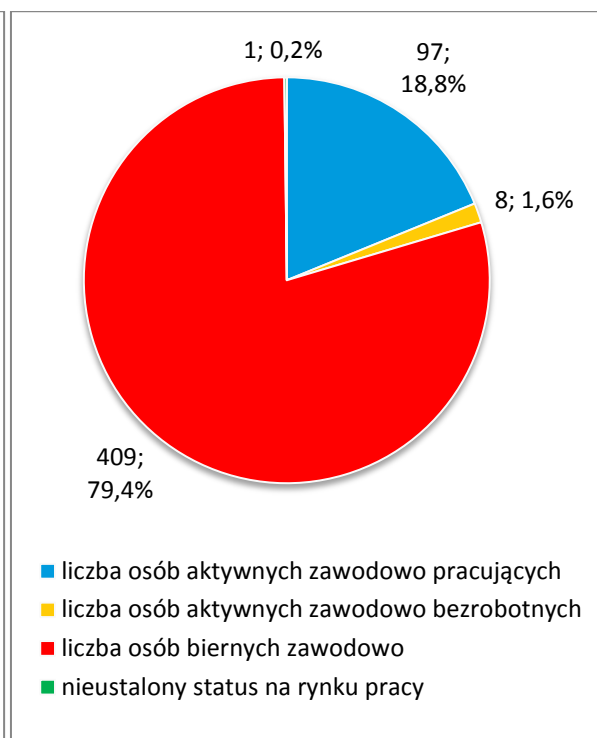
ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (409 osób).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

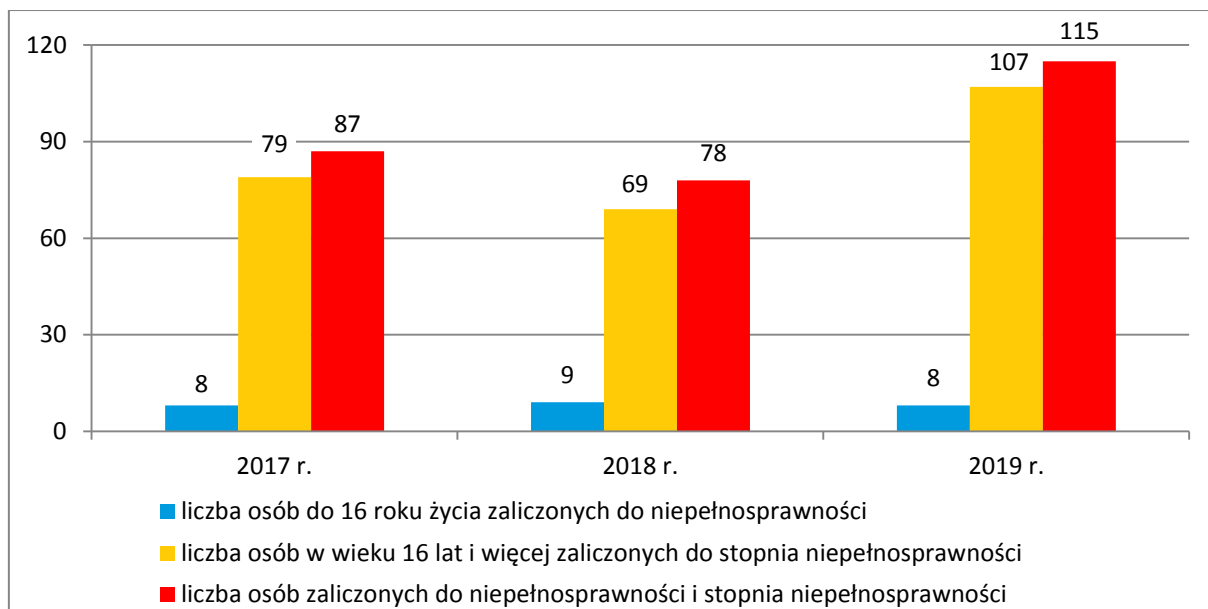
Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Trzcinica zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie. Według jego danych, w latach 2017-2019 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) była na podobnym poziomie (8 w 2017 r., 9 w 2018 r., 8 w 2019 r.), a liczba wydanych w 2019 roku orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia) była znacznie wyższa niż w latach 2017-2018 (79 w 2017 r., 69 w 2018 r., 107 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Kępnie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie.

9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

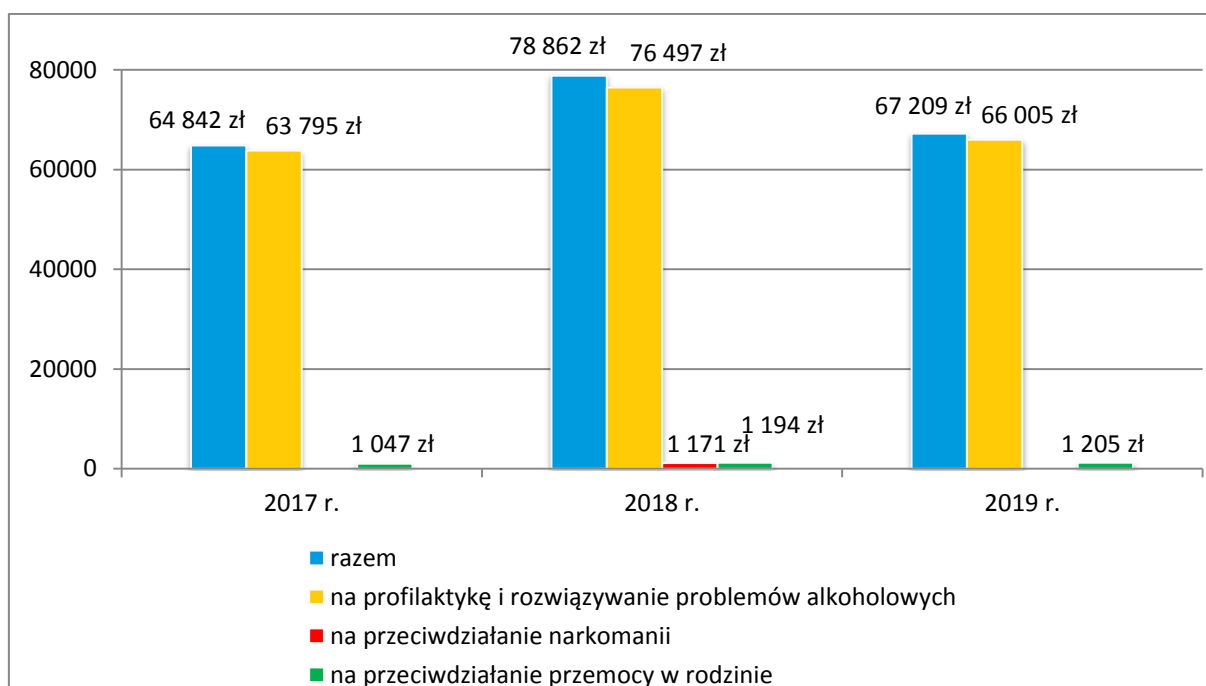
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

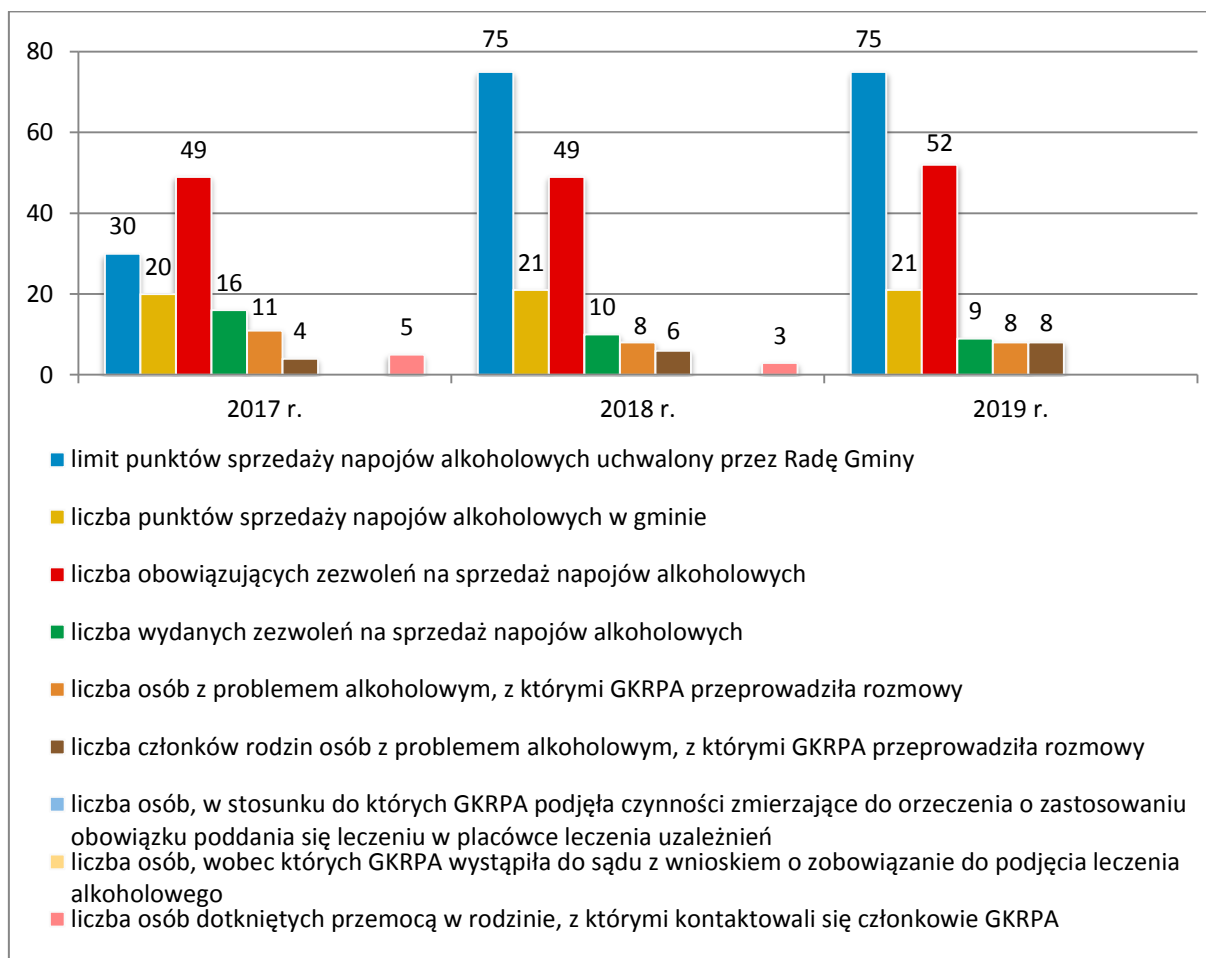
Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Trzcinica w latach 2017-2019.

Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

W latach 2017-2019 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie ulegała wahaniom (64.842 zł w 2017 r., 78.862 zł w 2018 r., 67.209 w 2019 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Trzcinica, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPAiN w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

W 2019 roku uchwalony przez Radę Gminy limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był ponad dwukrotnie wyższy niż w 2017 roku (30 w 2017 r., po 75 w latach 2018-2019), a liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na podobnym poziomie (20 w 2017 r., po 21 w latach 2017-2018). W 2019 roku liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nieznacznie wzrosła w stosunku do lat 2017-2018 (po 49 w latach 2017-2018, 52 w 2019 r.), a liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z roku na rok zmniejszała się (z 16 w 2017 r. do 9 w 2019 r.).

W latach 2018-2019 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPAiN przeprowadziła rozmowy, była niższa niż w 2017 roku (11 w 2017 r., po 8 w latach 2018-2019), a liczba członków ich rodzin stale zwiększała się (z 4 w 2017 r. do 8 w 2019 r.).

W latach 2017-2019 GKRPAiN nie podejmowała czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień oraz nie występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego. Warto dodać, że w latach 2017-2018 członkowie GKRPAiN kontaktowali się z odpowiednio 3 i 2 osobami doznającymi przemocy w rodzinie oraz z odpowiednio 2 i 1 sprawcą przemocy w rodzinie.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Trzcinicy, Punkt Konsultacyjny w Laskach, Posterunek Policji w Trzcinicy zs. w Laskach, Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień „Remedium” w Kępnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie i działający przy nim Punkt Interwencji Kryzysowej, Komenda Powiatowa Policji w Kępnie, a także Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Trzcinicy	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica
Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica
Punkt Konsultacyjny w Laskach	Laski, ul. Kępińska 16, 63-620 Trzcinica
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy	ul. Jana Pawła II 47a, 63-620 Trzcinica
Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	ul. Jana Pawła II 47a, 63-620 Trzcinica
Komisariat Policji w Trzcinicy	Laski, ul. Kępińska 10, 63-620 Trzcinica
Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Terapii Uzależnień	ul. Graniczna 21a,

„Remedium” w Kępnie	63-600 Kępno
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie	ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno
Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie	ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem	ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów
Komenda Powiatowa Policji w Kępnie	Chojęcin-Szum, ul. Jaśminowa 16, 63-600 Kępno

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

W Punkcie Konsultacyjnym w Laskach usługi świadczą certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień oraz pracownik socjalny. W latach 2017-2019 w Punkcie objęto wsparciem odpowiednio 9, 5 i 14 osób z problemem alkoholowym, odpowiednio 5, 1 i 2 osoby doznające przemocy w rodzinie oraz odpowiednio 1, 2 i 1 osobę stosującą przemoc w rodzinie, a także, w 2019 roku, 3 dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcinicy wynika, że w 2019 roku liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z powodu alkoholizmu zmniejszyła się w porównaniu z latami 2017-2018 (15 rodzin liczących 31 osób w 2017 r., 15 rodzin liczących 32 osoby w 2018 r., 9 rodzin liczących 15 osób w 2019 r.). Jednocześnie Ośrodek udzielał wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą (3 rodzinom liczącym 4 osoby w 2017 r., 2 rodzinom liczącym 5 osób w 2018 r., 1 osobie w 2019 r.), natomiast nie świadczył pomocy osobom zmagającym się z problemem narkomanii.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy zapewniał również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2019 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu i 19 posiedzeń powołanych w jego ramach grup roboczych do rozpatrywania indywidualnych przypadków przemocy w rodzinie. W analizowanym roku Zespół prowadził procedurę „Niebieskie Karty” w 17 rodzinach (w tym 9 nowo zgłoszonych), a swoimi działaniami objął 30 osób.

W 2019 roku w realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie wzięło udział 2 mieszkańców gminy Trzcinica.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych, prelekcji i pogadarek, spektakli i konkursów profilaktycznych, festynów i innych imprez plenerowych, imprez sportowych, pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży oraz szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i wychowawców.

W 2019 roku rekomendowanymi przez PARPA programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży objęto 80 uczniów i 80 rodziców, innymi, skierowanymi do dzieci i młodzieży, programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej objęto 277 uczniów i 36 nauczycieli, w jednorazowych prelekcjach i pogadankach uczestniczyły 263 osoby, w imprezach sportowych – 277 osób, w konkursach – 263 osoby, w pozalekcyjnych zajęciach sportowych – 27 osób, a w koloniach z programem zajęć profilaktycznych – 30 osób.

10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Trzcinica pomoc osobom bezdomnością zagrożonym i dotkniętym świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy. W 2017 i 2019 roku, w związku z bezdomnością, objął on wsparciem 2 osoby, a w 2018 roku – 4 osoby.

Osoby bezdomne kierowane są do placówek zapewniających schronienie, jak również mogą być im udzielane świadczenia z pomocy społecznej w formie

zasiłków celowych, okresowych i stałych. Gmina Trzcinica kieruje osoby bezdomne do Noclegowni w Mianowicach (Mianowice 3d, 63-600 Kępno) oraz do zapewniającego także usługi opiekuńcze Schroniska dla bezdomnych mężczyzn w Słupi pod Kępem (ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów).

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Trzcinica czuwa Komenda Powiatowa Policji w Kępnie (Chojęcin-Szum, ul. Jaśminowa 16, 63-600 Kępno), a bezpośrednio czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Posterunku Policji w Trzcinicy zs. w Laskach (Laski, ul. Kępińska 10, 63-620 Trzcinica).

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Kępnie, w 2019 roku na terenie gminy Trzcinica odnotowano 35 przestępstw, wśród których dominowały przestępstwa polegające na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości (12).

Dane szczegółowe na temat przestępstw popełnionych w gminie w 2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Przestępstwa popełnione w gminie w 2019 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	12
kradzież z włamaniem	4
kradzież	4
przestępstwa narkotykowe	3
uszkodzenie mienia	2
oszustwo	1
inne przestępstwa	10

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kępnie.

Funkcjonariusze Policji na bieżąco monitorują sytuację we wszystkich obszarach mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Systematycznie udzielają mieszkańcom porad dotyczących m.in. mechanizmów oszustw, bezpieczeństwa w sieci, przemocy domowej. Wśród kampanii społecznych i akcji prewencyjnych realizowanych w 2019 roku znalazły się m.in.: „Bezpieczny senior”, „Cyberprzemoc” i „Nielat”, którego celem jest zapobieganie wybytkom chuligańskim dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im bezpieczeństwa.

Istotne znaczenie dla mieszkańców gminy ma również bezpieczeństwo pożarowe. Na jej terenie funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

W gminie Trzcinica zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W 2019 roku kadrę GOPS-u stanowiło 9 osób, w tym kierownik i 3 pracowników socjalnych. Ośrodek zatrudniał także asystenta rodziny oraz, w ramach umów cywilno-prawnych, opiekunki środowiskowe. Spośród

zatrudnionych w GOPS-ie pracowników, 8 posiadało wykształcenie wyższe, 3 posiadało specjalizację z organizacji pomocy społecznej, a kolejnych 3 specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Kadra GOPS-u w 2019 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
pracownicy socjalni	3
pozostali pracownicy	5

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy.

W 2019 roku wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w latach 2017-2018 (6.994.186 zł w 2017 r., 7.223.898 zł w 2018 r., 8.919.051 zł w 2019 r.). Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które wydatki wzrosły z 4.046.356 zł w 2017 roku do 4.591.663 zł w 2019 roku. W analizowanym okresie systematycznie rosły także wydatki na utrzymanie mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej (z 90.868 zł w 2017 r. do 185.529 zł w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	0	1.171	0
przeciwdziałanie alkoholizmowi	63.795	76.497	66.005

pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	90.868	135.856	185.529
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1.047	1.194	1.205
składki na ubezpieczenia zdrowotne	11.783	10.491	4.858
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	104.839	95.334	76.946
dotądki mieszkaniowe	53.495	52.169	35.304
zasiłki stałe	63.439	58.253	60.554
Ośrodek Pomocy Społecznej	369.615	371.992	426.145
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	159.141	175.285	148.052
pomoc w zakresie dożywiania	70.751	75.000	60.556
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	95.717	153.330	0
rodzina			
świadczenie wychowawcze	4.046.356	3.919.512	4.591.663
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1.828.537	1.858.545	1.853.510
wspieranie rodziny	3.145	203.406	224.459
tworzenie żłobków	0	0	1.132.754
rodziny zastępcze	31.658	35.863	46.871
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	X	X	4.640
ogółem	6.994.186	7.223.898	8.919.051
w tym w budżecie GOPS-u	6.930.391	7.146.230	7.720.239

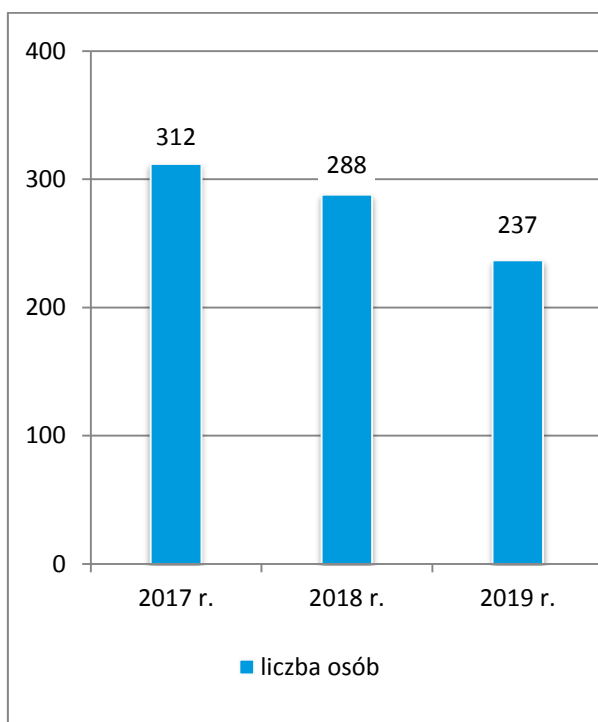
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy.

W latach 2017-2019 liczba osób w gminie, którym udzielono pomocy i wsparcia, spadała z roku na rok (z 312 w 2017 r. do 237 w 2019 r.). Zmniejszeniu ulegała również liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie (z 569 w 2017 r. do 426 w 2019 r.). Jednocześnie w 2019 roku, w porównaniu z latami 2017-2018, niższa była liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie niepieniężne (377 w 2017 r., 378 w 2018 r., 299 w 2019 r.).

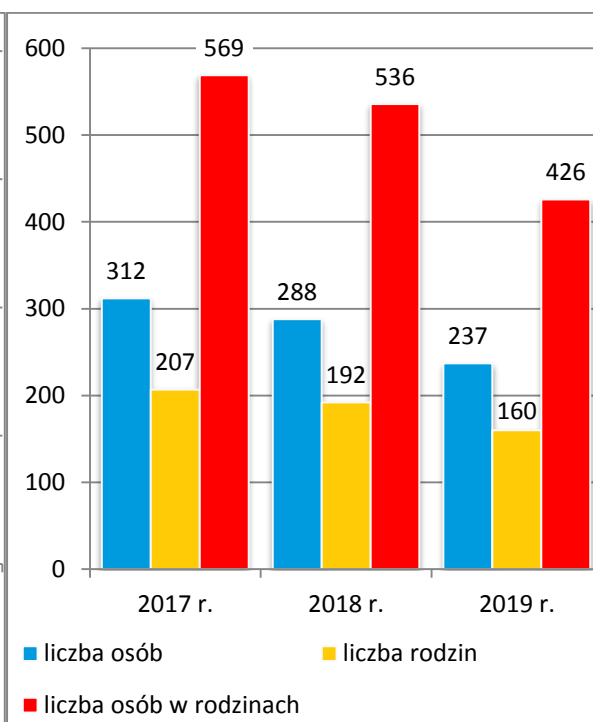
W latach 2017-2019 stale spadała liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (207 w 2017 r., 192 w 2018 r., 160 w 2019 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 24. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia

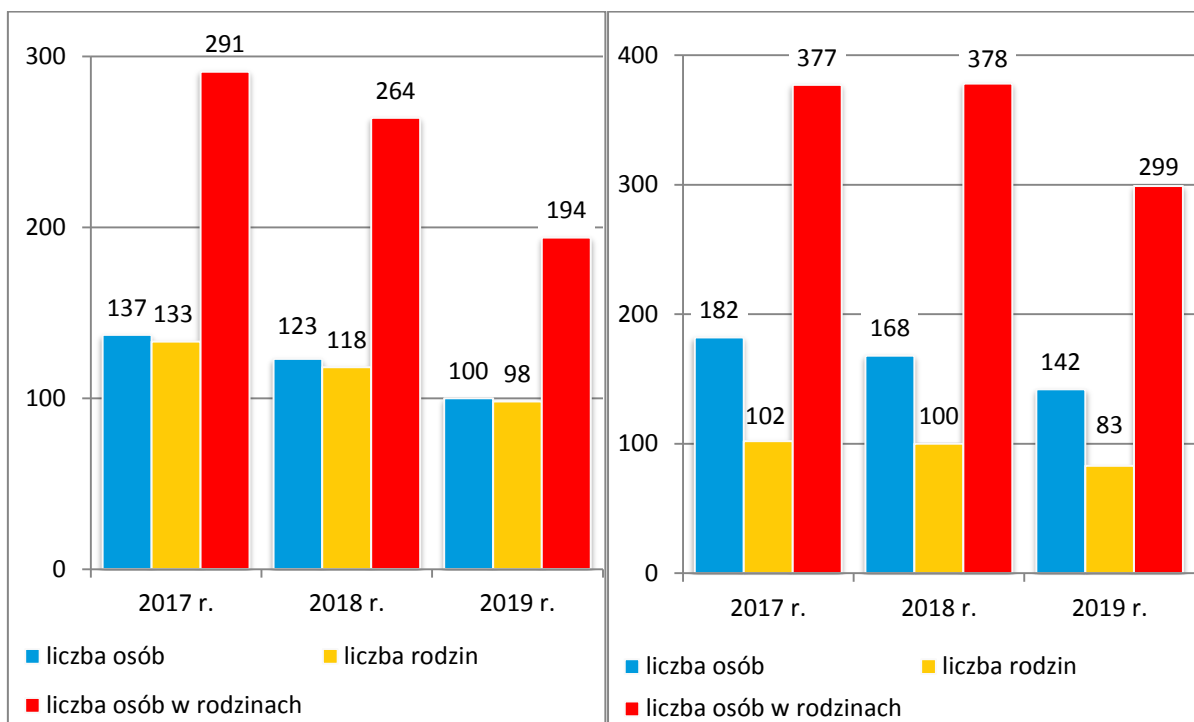
Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy.

Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne

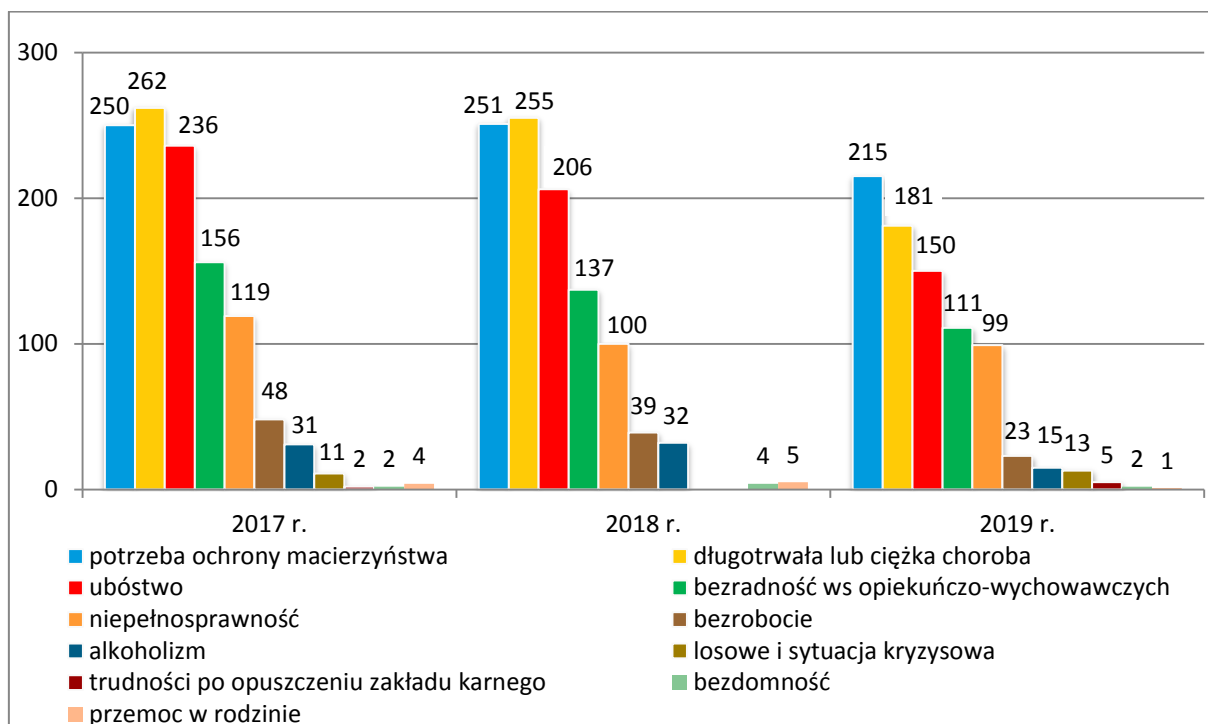
Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcincicy.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS w latach 2017-2019 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny wymagające ochrony macierzyństwa, dotknięte długotrwałą chorobą, żyjące w ubóstwie i doświadczające bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy.

W 2019 roku, w stosunku do lat 2017-2018, zmniejszyła się liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z wszystkich głównych powodów przyznawania wsparcia w gminie: tj. potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności (250 w 2017 r., 251 w 2018 r., 215 w 2019 r.), długotrwałej lub ciężkiej choroby (z 262 w 2017 r. do 181 w 2019 r.), ubóstwa (z 236 w 2017 r. do 150 w 2019 r.), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ze 156 w 2017 r. do 111 w 2019 r.), niepełnosprawności (ze 119 w 2017 r. do 99 w 2019 r.) i bezrobocia (z 48 w 2017 r. do 23 w 2019 r.). Jednocześnie na uwagę zasługuje fakt, iż pomimo funkcjonowania Rządowego Programu „500+” utrzymuje się wysoka liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa i wielodzietności.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2017-2019

formy świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
-----------------	-------------	-----------------

		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
pieniężne	zasilek stały	12	10	11	63.439	58.253	60.554
	zasilek okresowy	12	11	16	19.601	23.259	21.576
	zasilek celowy	126	115	87	84.158	81.060	60.415
niepieniężne	posiłek	157	149	124	61.552	58.796	44.645
	schronienie	3	0	0	2.180	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	1	0	0	2.955
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	3	6	6	90.868	135.856	185.529
usługi	usługi opiekuńcze	23	19	17	159.141	175.088	148.052
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	121*	110*	93*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X
		indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	8* (1)	6* (1)	4* (1)	X	X	X
	liczba dzieci w pieczy zastępczej/odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	5 (31.658)	7 (35.864)	7 (46.871)	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2017-2019 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W latach 2017-2019 liczba osób nim objętych zmniejszała się z roku na rok (ze 126 w 2017 r. do 87 w 2019 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. Nowy program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2017-2019 roku liczba osób objętych posiłkiem stale zmniejszała się (ze 157 w 2017 r. do 124 w 2019 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego w latach 2017-2019 było także pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba w latach 2018-2019 była dwukrotnie wyższa niż w 2017 r. (3 w 2017 r., po 6 w latach 2018-2019).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2017-

2019 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, stale zmniejszała się (ze 121 w 2017 r. do 193 w 2019 r.).

Istotną formą usług były również usługi opiekuńcze. Liczba osób nimi objętych spadała z roku na rok (z 23 w 2017 r. do 17 w 2019 r.).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Z rodzinami wymagającymi wsparcia pracował asystent rodziny, pod opieką którego w latach 2017-2019 pozostawały odpowiednio 8, 6 i 4 rodziny. Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej (za 5 w 2017 r. oraz za 7 w 2018 i 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Dzieci z gminy umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

dzieci w pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem	5	7	7
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	5	7	7
liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy.

W gminie realizowany był również rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się GOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny.

W latach 2017-2019 Ośrodek realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W 2019 roku Zespół prowadził procedurę „Niebieskie Karty” w 17 rodzinach (w tym 9 nowo zgłoszonych). W 2019 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 19 posiedzeń grup roboczych. Warto dodać, że w analizowanym roku GOPS skierował w ramach prac Zespołu 2 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Kępnie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na znęcaniu się nad osobą najbliższą (z art. 207 par. 1 Kodeksu

Karnego) oraz 2 wnioski do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kępnie o wgląd w sytuację rodziny.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze. W 2019 roku liczba przyznanych świadczeń i kwota wydatków na ten cel wzrosły, co wynikało ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W latach 2017-2019 GOPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba zmniejszała się z roku na rok (z 10.454 w 2017 r. do 9.717 w 2019 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rok (z 8.827 w 2017 r. do 7.951 w 2019 r.). Jednocześnie w 2019 roku, w porównaniu z latami 2017-2018, wzrosła liczba zasiłków pielęgnacyjnych (do 1.327 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	8.827	8.785	7.951
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.262	1.251	1.327
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	170	179	195
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	64	63	69
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	51	55	31
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	80	98	144
ogółem			
liczba świadczeń	10.454	10.431	9.717
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	12	12	12

jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł

liczba świadczeń	0	0	1
------------------	---	---	---

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciniczy.

W analizowanym okresie GOPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2017-2019 GOPS wypłacił w każdym roku po 12 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 6.240, 6.440 i 7.440 zł.

W 2019 roku Ośrodek przyznał 1 jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez GOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (z 14 w 2017 r. do 9 w 2019 r.), podobnie jak liczba świadczeń (z 261 w 2017 r. do 182 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	14	12	9
liczba przyznanych świadczeń	261	224	182
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	98.500	83.550	68.000

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciniczy.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Trzcinica, poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej nie funkcjonują żadne instytucje wsparcia. Mieszkańcy mają natomiast możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno</p>	<p>Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.</p>
<p>Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno</p>	<p>Zakres oferowanych usług: pomoc psychologiczna i prawna, pomoc socjalna. Kategoria klienta: osoby doświadczające przemocy.</p>
<p>Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem, Słupia pod Kępnem, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: udzielanie schronienia, poradnictwo specjalistyczne, pomoc socjalna, pedagogiczna, grupy wsparcia. Kategoria klienta: osoby i rodziny dotknięte przemocą lub znajdujące się w sytuacji kryzysowej, osoby bezdomne, z niepełnosprawnościami.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Rzetni, Rzetnia 87, 63-600 Kępno</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chore.</p>
<p>Środowiskowy Dom Samopomocy w Kępnie, ul. Ks. Wawrzyniaka 10, 63-600 Kępno</p>	<p>Zakres oferowanych usług: podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do samodzielnego życia: treningi zaradności życiowej, terapia zajęciowa, rehabilitacja ruchowa, opieka pielęgniarstwa. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną i chorobami psychicznymi.</p>
<p>Warsztaty Terapii Zajęciowej w Słupi pod Kępnem, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów.</p>	<p>Zakres oferowanych usług: ogólne usprawnianie uczestników, przygotowanie uczestników do życia w środowisku społecznym, rozwijanie umiejętności zawodowych. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub fizyczną.</p>

Świetlica socjoterapeutyczno- integracyjna w Kępnie, ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno	Zakres oferowanych usług: pomoc dydaktyczna, konsultacje i poradnictwo psychologiczne, logopedyczne. Kategoria klienta: dzieci z rodzin zastępczych z orzeczeniem o niepełnosprawności lub o potrzebie kształcenia specjalnego.
Schronisko dla Bezdomnych w Słupi pod Kępnem, Słupia pod Kępnem, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów	Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, wyżywienie, pomoc socjalna i medyczna, wsparcie psychologiczne, usługi opiekuńcze. Kategoria klienta: osoby bezdomne, mężczyźni.
Noclegownia w Mianowicach, Mianowice 3d, 63-600 Kępno	Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, wyżywienie, pomoc socjalna i medyczna, wsparcie psychologiczne. Kategoria klienta: osoby bezdomne.
Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Kępnie, ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno	Zakres oferowanych usług: udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicu.

13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności są organizacje pozarządowe. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu.

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Trzcinica funkcjonuje blisko 30 organizacji pozarządowych, a samorząd gminy posiada Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy. Do priorytetowych działań publicznych gminy należą zadania m.in.: z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu; ochrony dóbr kultury; na rzecz integracji społeczności lokalnej; w zakresie edukacji, oświaty i wychowania; dotyczące kultywowania i wspierania lokalnych tradycji.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 16. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa organizacji	adres organizacji
1.	Stowarzyszenie Wsi Trzcinica „Przyszłość”	ul. Jana Pawła II 47, 63-620 Trzcinica
2.	Towarzystwo Przyjaciół Lasek „Lukus”	Laski, ul. Kępińska 16, 63-620 Trzcinica
3.	Towarzystwo Społeczne „Tilia”	Wodziczna, 63-620 Trzcinica
4.	Fundacja Rozwoju i Kultury Pałac w Laskach	Laski, ul. Zamkowa 30, 63-620 Trzcinica
5.	Polski Związek Emerytów, Inwalidów i Rencistów, Koło w Trzciniczy	63-620 Trzcinica
6.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło w Laskach	Laski, 63-620 Trzcinica
7.	Koło Gospodyń Wiejskich w Trzciniczy	63-620 Trzcinica
8.	Koło Gospodyń Wiejskich w Aniołce Pierwszej	Aniołka Pierwsza, 63-620 Trzcinica
9.	Koło Gospodyń Wiejskich w Kuźnicy Trzcinińskiej	Kuźnica Trzcinińska, 63-620 Trzcinica
10.	Koło Gospodyń Wiejskich w Laskach	Laski, 63-620 Trzcinica
11.	Koło Gospodyń Wiejskich w Piotrówce	Piotrówka, 63-620 Trzcinica
12.	Koło Gospodyń Wiejskich w Pomianach	Pomiany, 63-620 Trzcinica
13.	Koło Gospodyń Wiejskich w Smardzach	Smardze, 63-620 Trzcinica
14.	Koło Gospodyń Wiejskich w Wodzicznej	Wodziczna, 63-620 Trzcinica

15.	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Sekcja w Laskach	Laski, 63-620 Trzcinica
16.	Ludowy Zespół Sportowy w Trzciniczy	ul. Jana Pawła II 92, 63-620 Trzcinica
17.	Ludowy Zespół Sportowy „Victoria” Laski	Laski, 63-620 Trzcinica
18.	Gminny Klub Sportowy Trzcinica	63-620 Trzcinica
19.	Klub Sportowy Volley Trzcinica	ul. Zielona 23, 63-620 Trzcinica
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Trzciniczy	ul. Jana Pawła II 40, 63-620 Trzcinica
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Aniołce Pierwszej	Aniołka Pierwsza 14, 63-620 Trzcinica
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kuźnicy Trzcińskiej	Kuźnica Trzcińska 2, 63-620 Trzcinica
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Laskach	Laski, ul. Kępińska 17, 63-620 Trzcinica
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Piotrówce	Piotrówka 39b, 63-620 Trzcinica
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Pomianach	Pomiany 6, 63-620 Trzcinica
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Smardzach	Smardze 33, 63-620 Trzcinica
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wodnicznej	Wodziczna 87, 63-620 Trzcinica

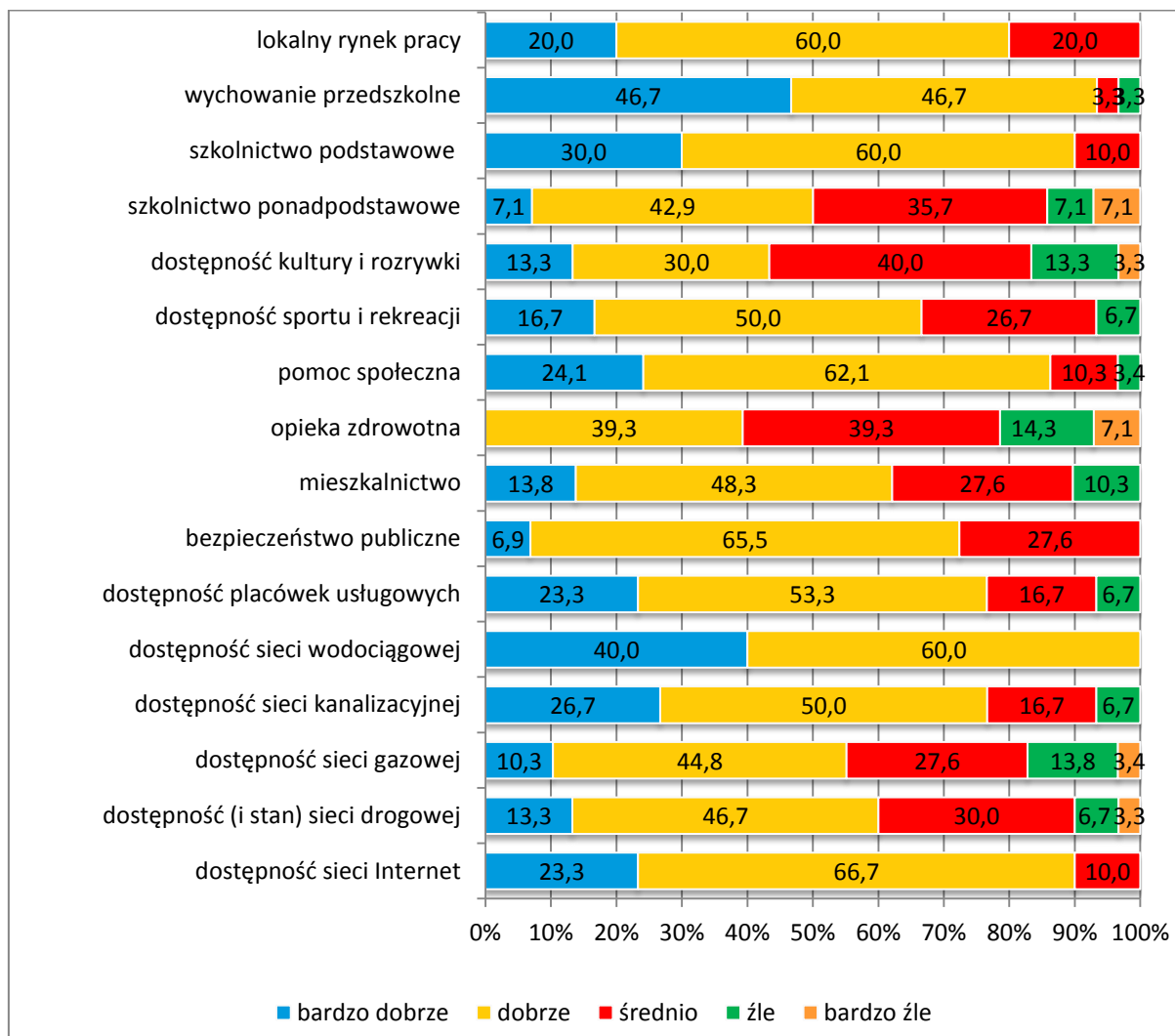
Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica i Starostwo Powiatowe w Kępnie.

14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Trzcinica posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 30 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 29. Warunki życia w gminie

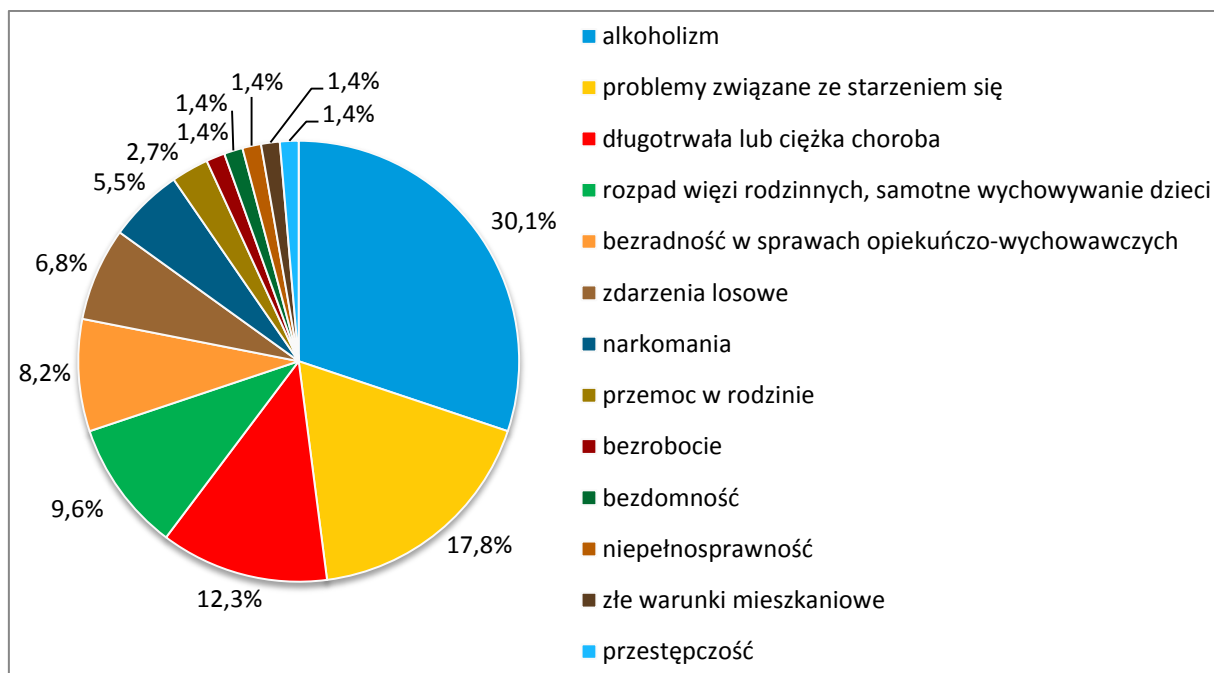
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność sieci wodociągowej (łącznie 100% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego (w sumie 93,4% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci Internet i szkolnictwa podstawowego (łącznie 90% ocen dobrych i bardzo dobrych), pomoc społeczną (w sumie 86,2% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz lokalny rynek pracy (łącznie 80% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei dostęp do opieki zdrowotnej (w sumie 21,4% ocen złych i bardzo złych) oraz sieci gazowej (łącznie 17,2% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

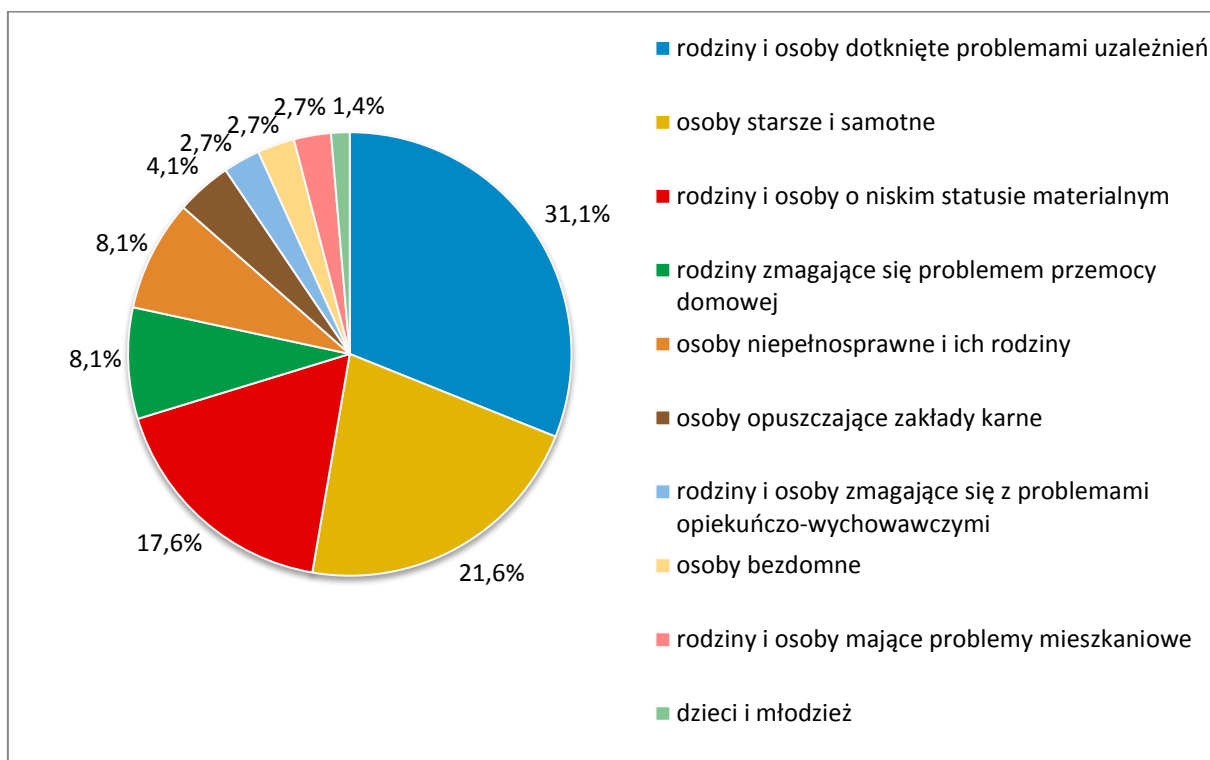

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (30,1%), a także problemy związane ze starzeniem się (17,8%) oraz długotrwałą lub ciężką chorobę (12,3%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

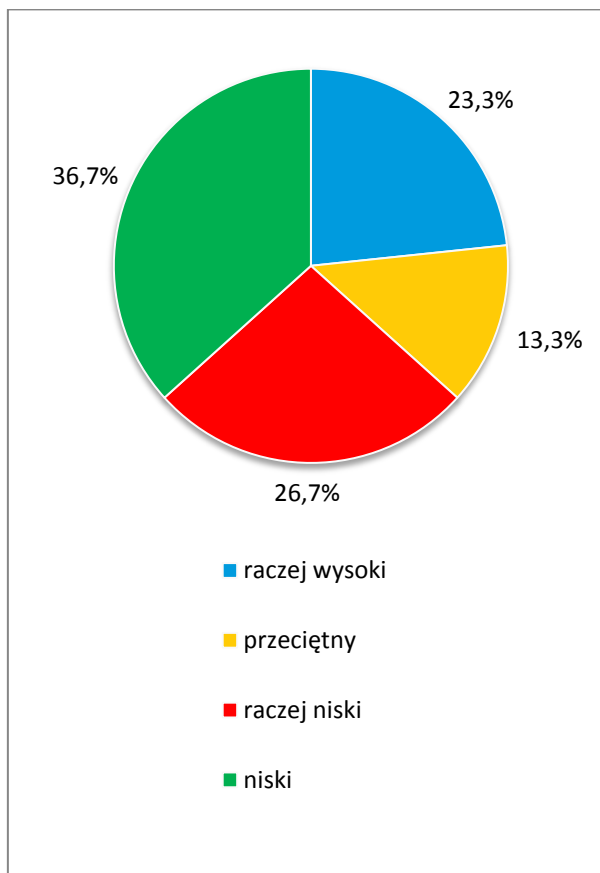
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (31,1%), a także osoby starsze i samotne (21,6%), a także rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (17,6%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

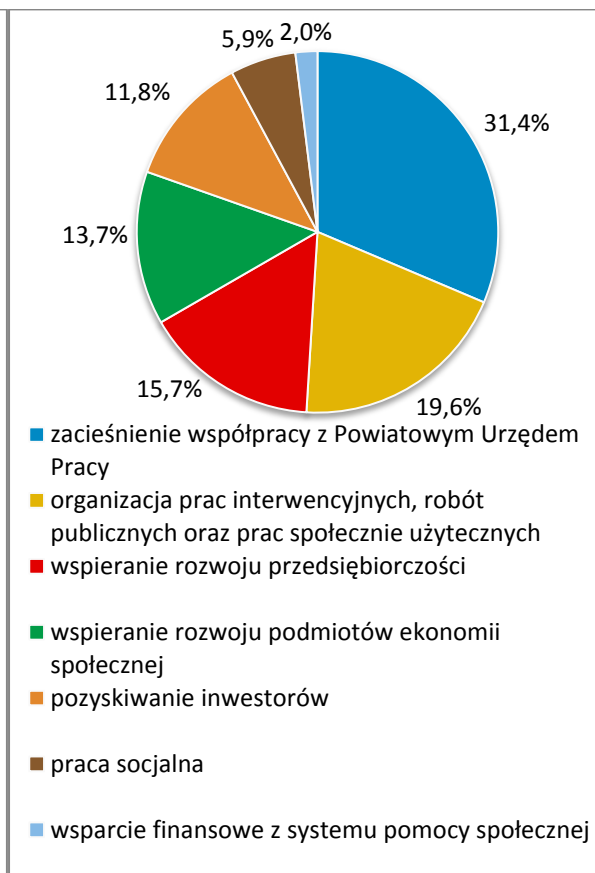
Wykres 32. Jaki jest poziom

Wykres 33. Jakie działania należałoby

bezrobocia w gminie?

podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

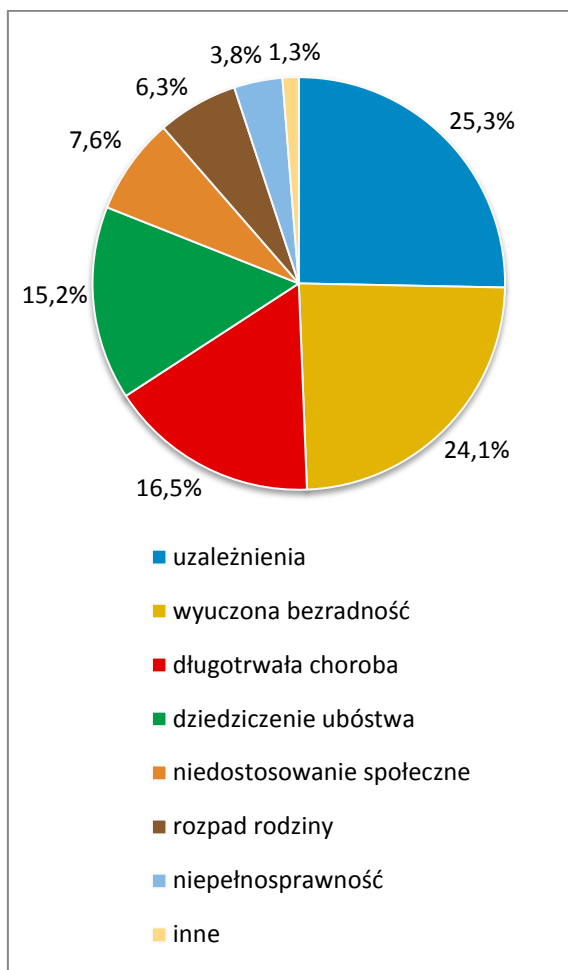
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii większości ankietowanych (łącznie 63,4%) poziom bezrobocia w gminie jest niski lub raczej niski. Jednocześnie zdaniem 23,3% badanych jest on raczej wysoki.

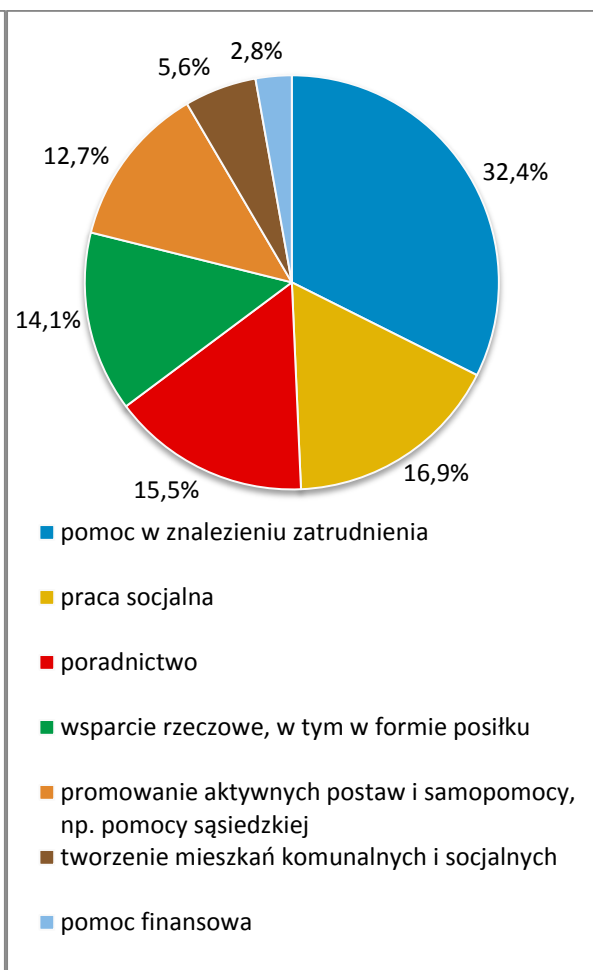
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 31,4%), organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (19,6%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (15,7%) oraz podmiotów ekonomii społecznej (13,7%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 34. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 35. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

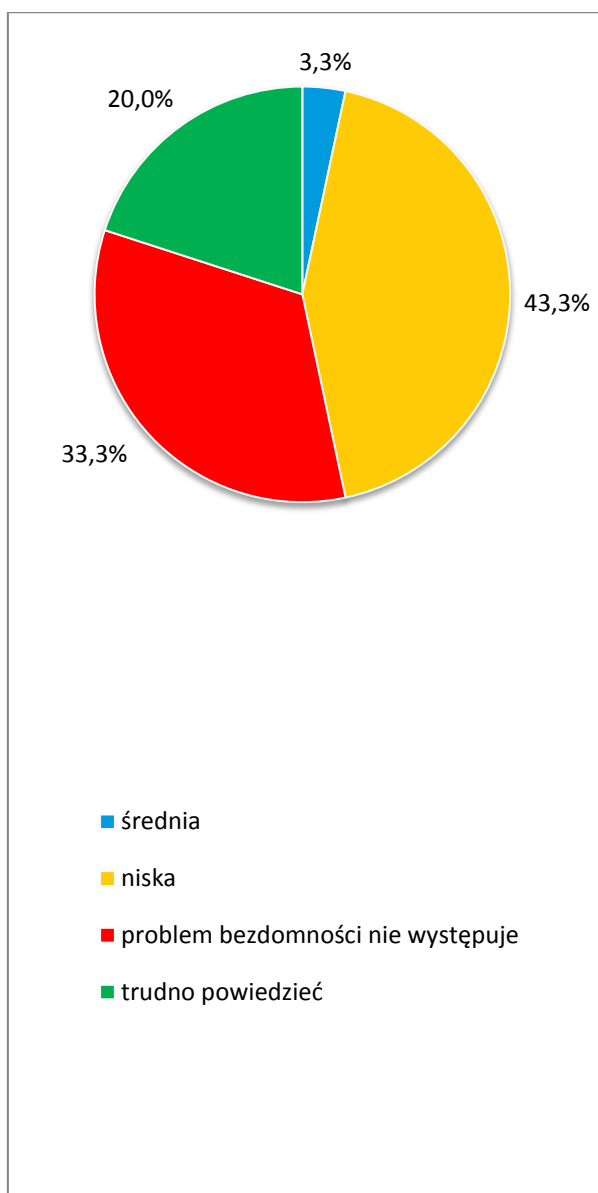
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (25,3%), wyuczoną bezradność (24,1%), a także długotrwałą chorobę (16,5%) oraz dziedziczenie ubóstwa (15,2%).

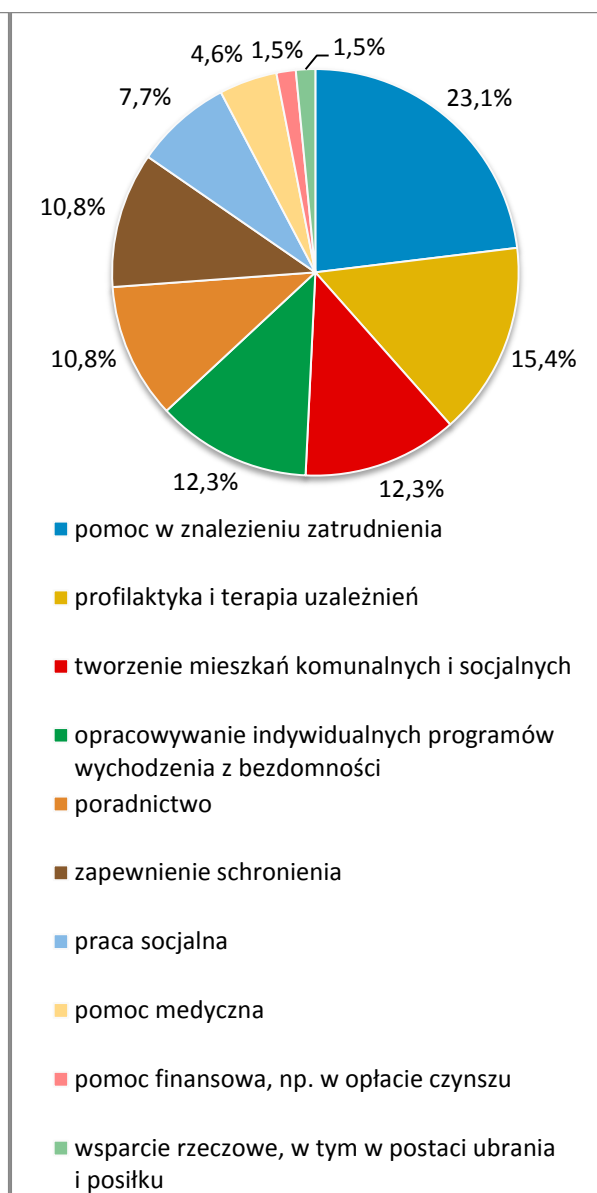
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (32,4%), prowadzić pracę socjalną (16,9%), świadczyć poradnictwo (15,5%) oraz wsparcie rzeczowe, w tym w formie posiłku (14,1%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 36. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 37. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

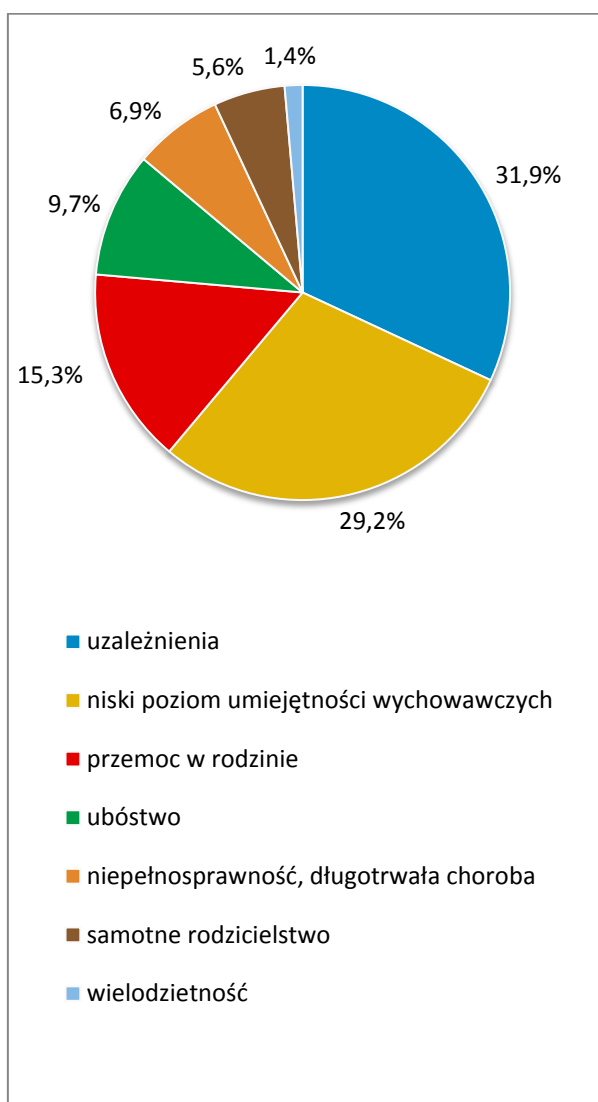
Najwięcej respondentów (43,3%) stwierdziło, że skala bezdomności w gminie jest niska. Jednocześnie 33,3% ankietowanych odpowiedziało, że problem ten w gminie nie występuje.

W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (23,1%), prowadzenie profilaktyki i terapii uzależnień (15,4%),

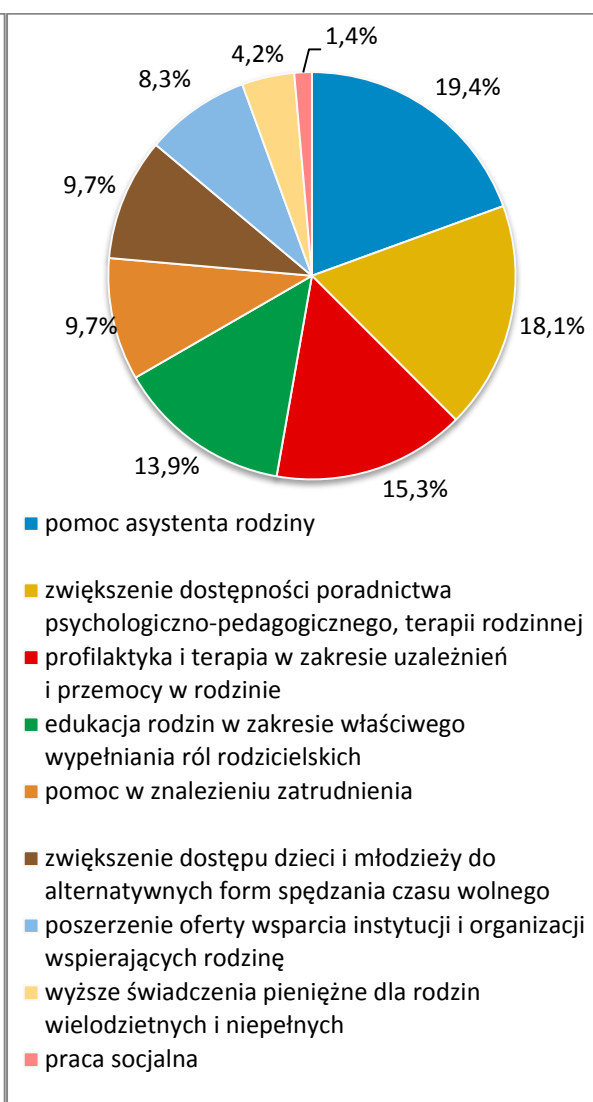
tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych oraz opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (po 12,3%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 38. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 39. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

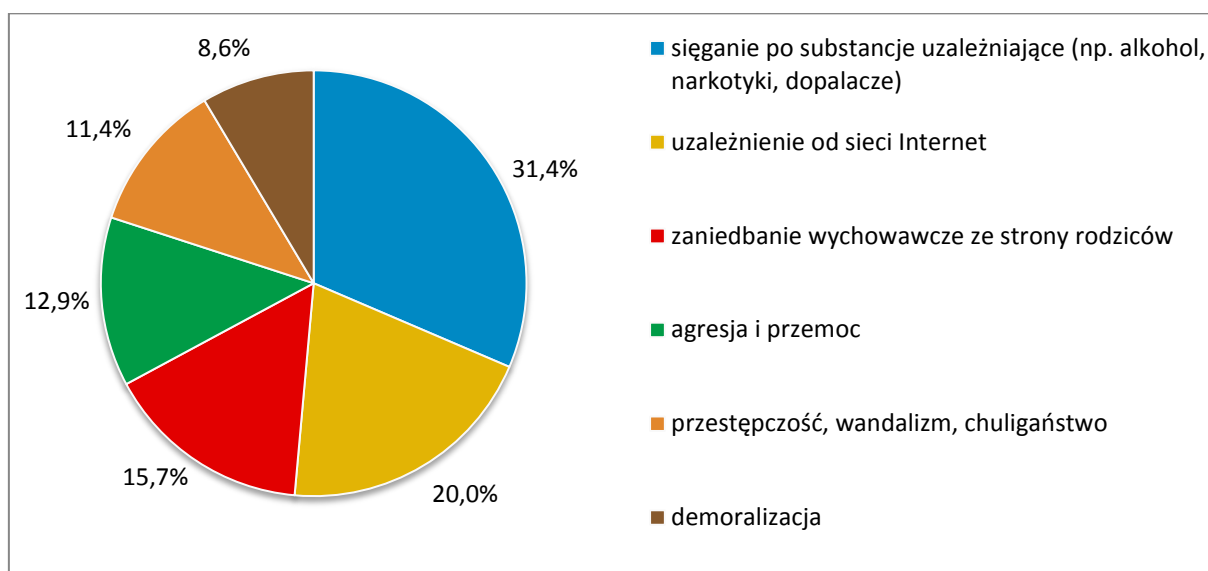
W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego

w gminie są uzależnienia (31,9%), niski poziom umiejętności wychowawczych (29,2%) oraz przemoc w rodzinie (15,3%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (19,4%), zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (18,1%), prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (15,3%) oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (13,9%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 40. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

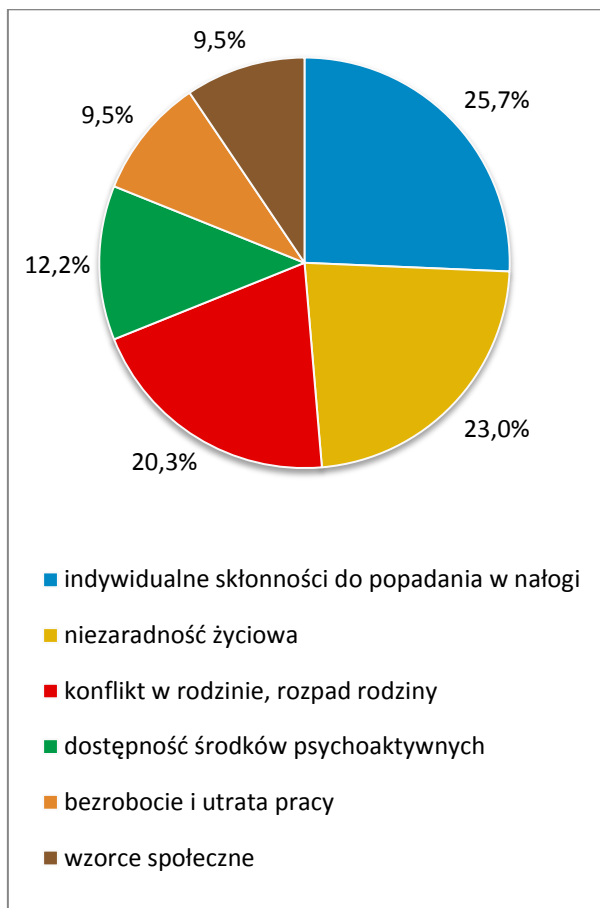
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (31,4%), uzależnienie od sieci Internet (20%), zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (15,7%), a także oraz agresja i przemoc (12,9%).

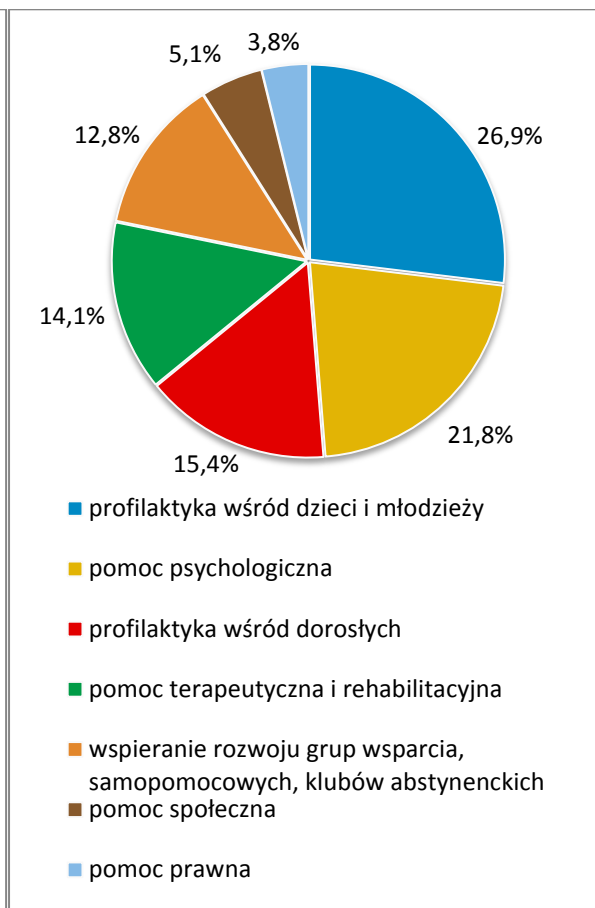
W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie

działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 41. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli indywidualne skłonności do popadania w nałogi (25,7%), niezaradność życiową (23%) oraz konflikt w rodzinie i jej rozpad (20,3%).

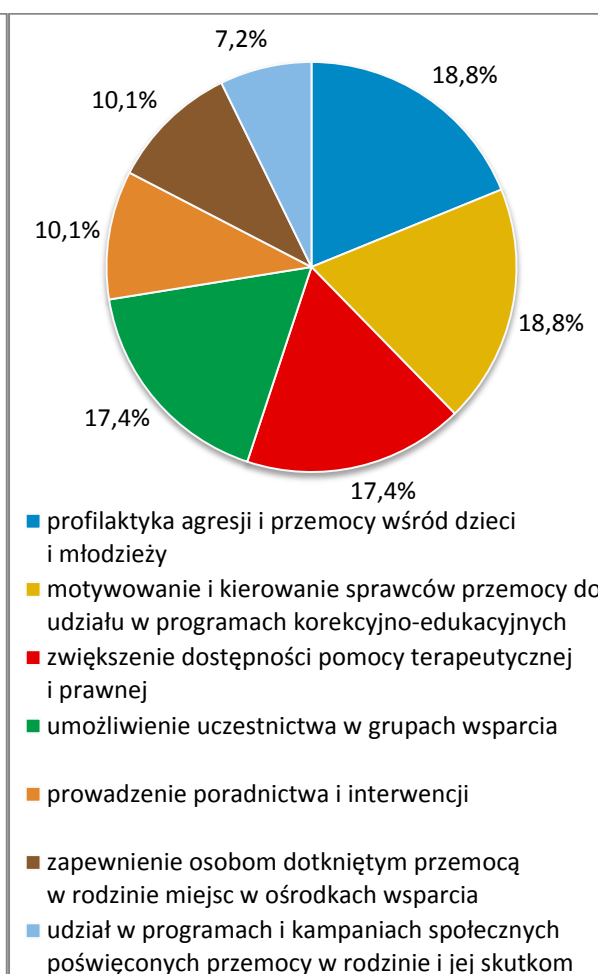
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (26,9%) oraz zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (21,8%), a także prowadzeniu profilaktyki wśród dorosłych (15,4%) oraz zapewnieniu dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej (14,1%).

Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 43. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 44. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

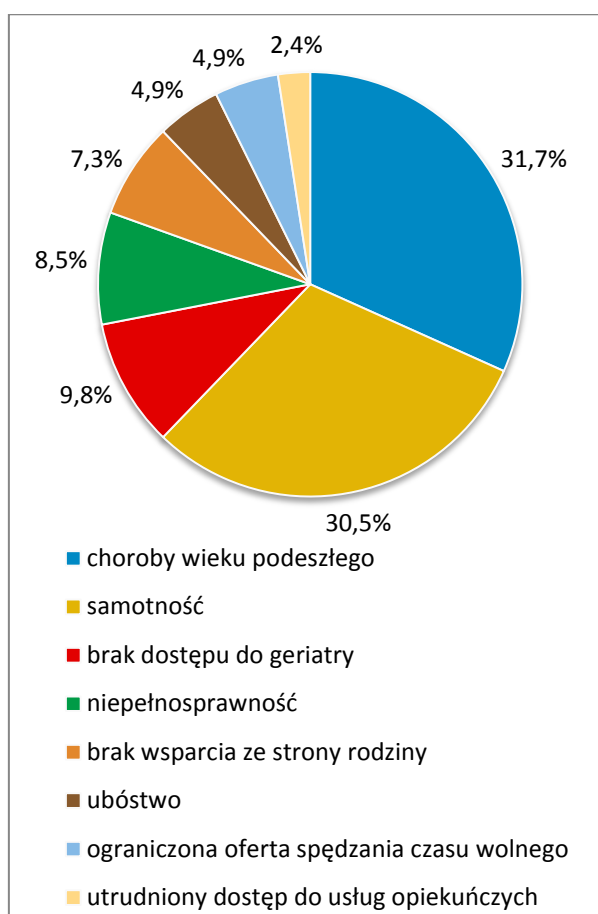
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość badanych (łącznie 53,3%) stwierdziła, że nie zna przypadków przemocy w rodzinie w gminie lub o nich nie słyszała. Odmiennego zdania było w sumie 46,6% ankietowanych.

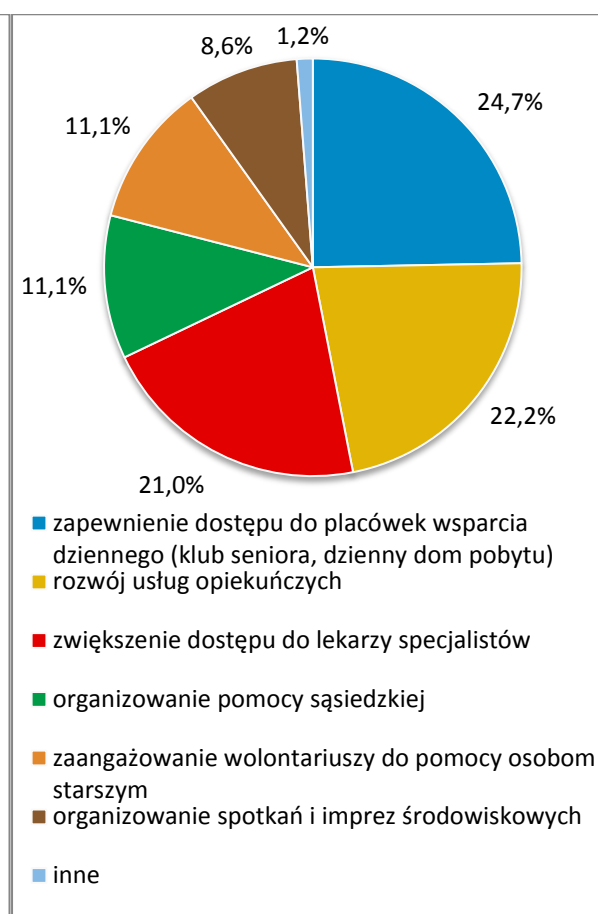
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży, motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (po 18,8%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej oraz umożliwić uczestnictwo w grupach wsparcia (po 17,4%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 45. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

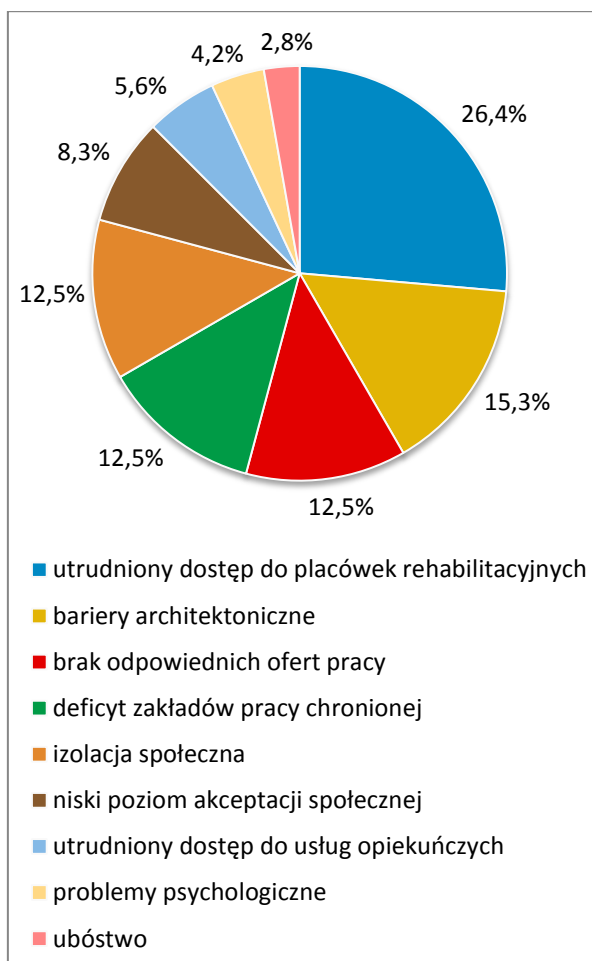
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są choroby wieku podeszłego (31,7%) i samotność (30,5%).

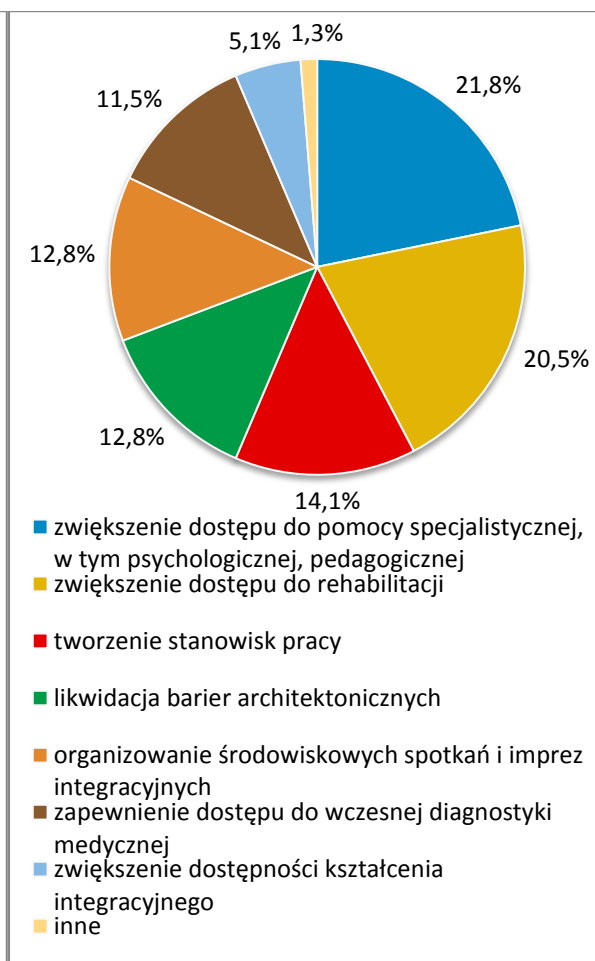
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 24,7%), rozwój usług opiekuńczych (22,2%) oraz zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (21%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 47. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 48. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

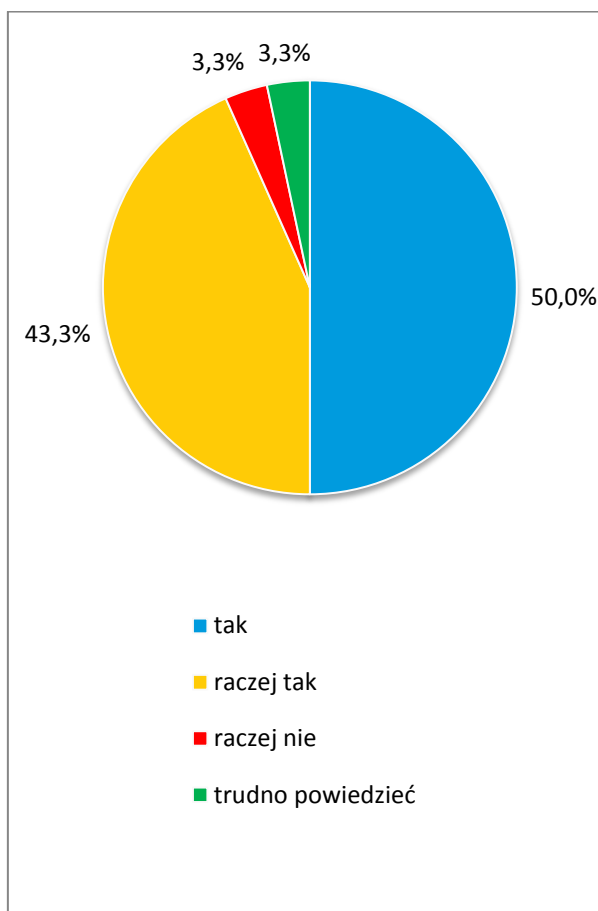
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (26,4%), a także bariery architektoniczne (15,3%), brak odpowiednich ofert pracy, deficyt zakładów pracy chronionej oraz izolację społeczną (12,5%).

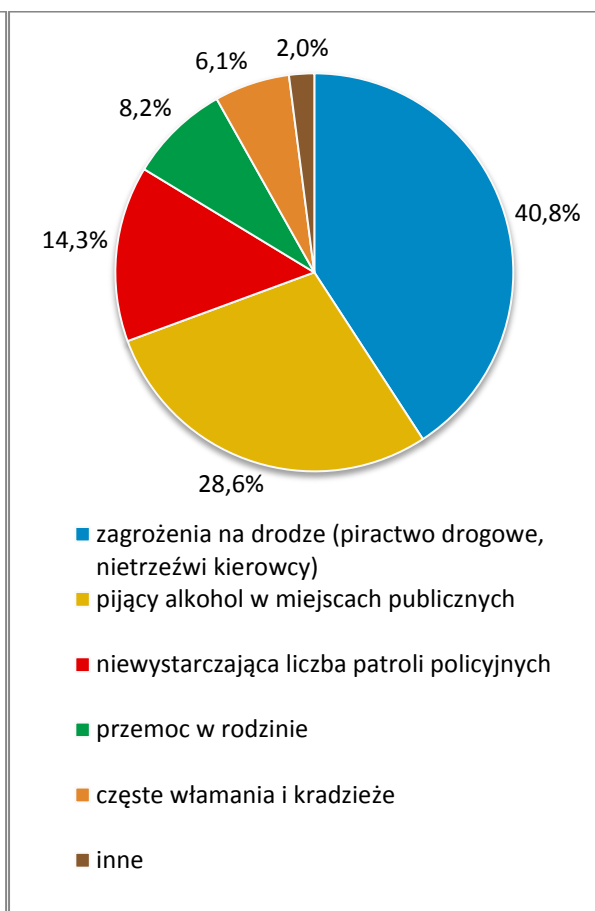
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na zwiększeniu dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej (21,8%), zwiększenie dostępu do rehabilitacji (20,5%) oraz tworzenie stanowisk pracy (14,1%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 49. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 50. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

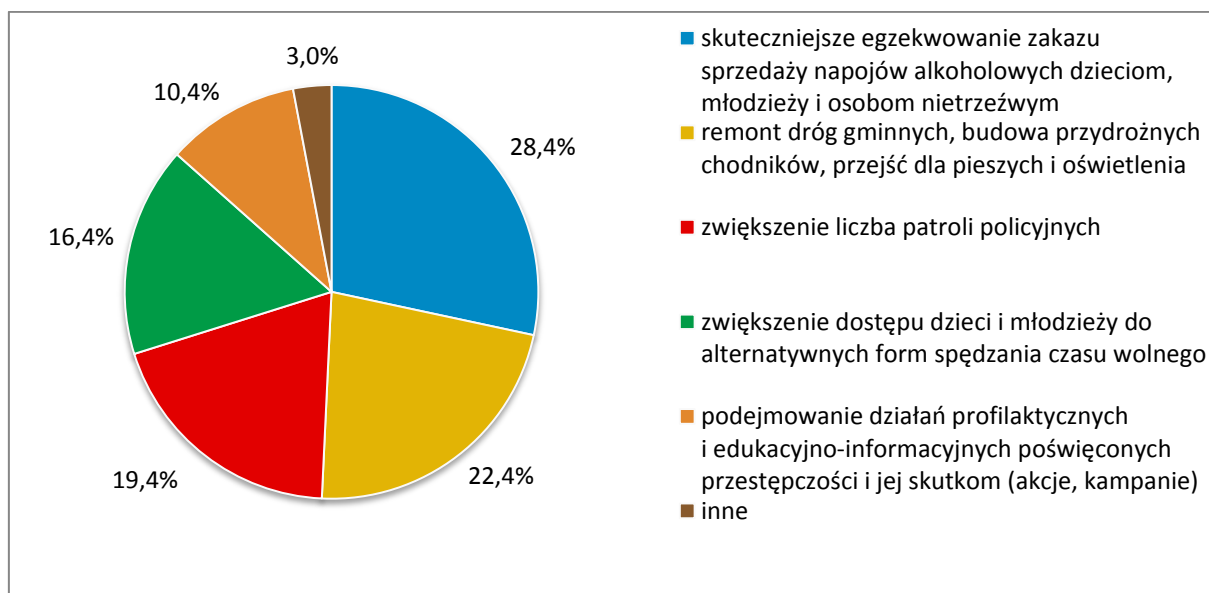

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 93,3%) stwierdziła, że czuje się bezpiecznie bądź raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jedynie 3,3% badanych było odmiennego zdania.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 40,8%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (28,6%) oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (14,3%).

Wykres 51. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (28,4%), remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (22,4%), zwiększenie liczby patroli policyjnych (19,4%) oraz zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (16,4%).

15. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakłady pracy zapewniające zatrudnienie ▪ skuteczne działania na rzecz ograniczenia bezrobocia ▪ zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ świadczenie wsparcia osobom zagrożonym bezdomnością i wychodzącym z bezdomności ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ funkcjonowanie w gminie żłobka ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej oraz szkolnictwa podstawowego ▪ działalność Gminnej Biblioteki Publicznej i jej filii ▪ dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna w gminie ▪ dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego ▪ dobra dostępność podstawowej opieki zdrowotnej ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ deficyt podmiotów ekonomii społecznej w gminie ▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ niedostateczny dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ niewystarczający dostęp w gminie do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ brak ośrodka kultury w gminie ▪ brak dostępu do specjalistycznej opieki medycznej w gminie ▪ niewystarczające działania edukacyjno-szkoleniowe w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ brak w gminie grupy wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ brak specjalistycznych usług

<p>Konsultacyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ podejmowanie działań przez GKRPAiN, Zespół Interdyscyplinarny, Policję ▪ podejmowanie działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ świadczenie w gminie usług opiekuńczych ▪ funkcjonowanie Koła Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Kół Gospodyń Wiejskich ▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych ▪ dobrze wykształcona, stale podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej i z przedstawicielami kościołów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym ▪ niska skala działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ utrudniony dostęp do rehabilitacji i opieki geriatrycznej w gminie ▪ istnienie w gminie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie ▪ brak w gminie dostępu do kształcenia integracyjnego ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie ▪ niewielki potencjał organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej ▪ brak wolontariatu w gminie, w tym wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne ▪ niski poziom aktywność społecznej mieszkańców gminy
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ duży potencjał inwestorów w regionie ▪ aktywne poszukiwanie pracy przez osoby bezrobotne ▪ możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ rozwój turystyki, w tym agroturystyki, dzięki posiadanych zasobom przyrodniczo-krajobrazowym i kulturowym ▪ skuteczniejsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków i za granicę ▪ wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią Covid-19 ▪ rozluźnienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin ▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych ▪ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców ▪ coraz większa dostępność alkoholu

▪ dostęp do europejskich rynków pracy▪ tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie▪ rozwijanie nowych form aktywności wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami▪ dostępność programów pozwalających na rozwój usługi infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych▪ wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych▪ dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadre GOPS-u;▪ zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej▪ rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy▪ wzrost aktywności obywatelskiej▪ uruchomienie wolontariatu	▪ i innych środków psychoaktywnych▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej▪ zwiększająca się liczba osób wymagających z powodu przemocy w rodzinie interwencji, podjęcia działań interdyscyplinarnych oraz objęcia działaniami korekcyjno-edukacyjnymi▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie▪ niezadowalający poziom życia osób starszych▪ marginalizacja i problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych▪ przeciążenie pracowników GOPS-u zbyt dużą liczbą zadań▪ zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej▪ biurokracja w pomocy społecznej▪ roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

16. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Trzcinica, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- dalsze wspieranie osób i rodzin wymagających ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mających trudności opiekuńczo-wychowawcze;
- rozwijanie systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej;
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, w tym zapewnienie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej;

- zwiastujący proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększający ryzyko chorób i niepełnosprawności stały wzrost liczby osób starszych, któremu towarzyszy spadek liczby osób w wieku produkcyjnym;
- kontynuowanie wsparcia rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej;
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości;
- usprawnianie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2030. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich;
2. **Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych;

3. **Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego:** tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej;
4. **Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego:** rozwijanie sektora pomocy społecznej oraz wzmocnienie i poszerzenie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Trzcinica w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 jest:

***wzmacnianie rodzin, integrowanie społeczności lokalnej,
przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji
i wykluczenia społecznego oraz stwarzanie mieszkańcom
dobrych warunków do życia i rozwoju***

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
2. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
3. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.

2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie rodzinnych imprez integracyjnych.
7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku.
8. Tworzenie w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
11. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej i rehabilitacji.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia i ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozwijanie oferty funkcjonującego w gminie punktu konsultacyjnego oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia funkcjonującymi poza gminą.
2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

6. W razie potrzeby zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie i Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.

Czas realizacji:

Lata 2021-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, Gminny Żłobek, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kępnie, placówki ponadpodstawowe, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom, w tym dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, organizacje zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Niższy odsetek rodzin wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności oraz zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej, wydawniejsze wsparcie dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, wzrost zasobu wiedzy mieszkańców o przestępczości i jej skutkach, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 2.:

Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cele operacyjne

1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o dostępnych formach pomocy, podejmowanych na ich rzecz działaniach oraz przysługujących im prawach.
2. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
3. Rozwijanie usług opiekuńczych, a w razie potrzeby uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
5. Podejmowanie działań prozdrowotnych wśród seniorów i niepełnosprawnych.
6. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
7. Podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy klubu seniora, a w sprzyjających okolicznościach dziennego domu pobytu.
8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał.
9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu

rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.

10. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
11. Rozwój wolontariatu na rzecz wspierania osób starszych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2021-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadpodstawowe, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, zakłady aktywności zawodowej, zakłady pracy chronionej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,

wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 3.:

Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.
2. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.
2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej.
3. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, m.in. poprzez promowanie jej walorów oraz rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej, w tym agroturystycznej.
4. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności.
5. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej.
6. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
7. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji

materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.

8. Udzielanie przez GOPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”.
9. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
10. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych (np. zbiórek).
11. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
12. Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej.
13. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego (m.in. w formie ciepłych posiłków) oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami świadczącymi wsparcie w tym zakresie.
14. Tworzenie w gminie mieszkań komunalnych, w tym mieszkań socjalnych i wspomaganych.
15. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
16. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się

wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.

Czas realizacji:

Lata 2021-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, szkoły ponadpodstawowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, placówki zapewniające schronienie, placówki ochrony zdrowia, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie, wzrost aktywności gospodarczej w gminie.

Cel strategiczny 4.:

Profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie sektora pomocy społecznej.
2. Wzmacnianie i poszerzanie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach.
2. Utrzymanie, a w razie potrzeby zwiększenie liczby asystentów rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej GOPS-u.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.

3. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.
4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.
5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji:

Lata 2021-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług, zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcinica na lata 2021-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program Współpracy Gminy Trzcinica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań (poniżej zaprezentowano propozycję projektów przygotowanych w trakcie prac nad strategią).

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

Projekt 1.

nazwa projektu	Utworzenie Klubu Seniora
wnioskodawca projektu	Gmina Trzcinica
partnerzy w realizacji projektu	Lokalne organizacje społeczne

cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objęcie wsparciem osób starszych i samotnych ▪ zapewnienie im możliwości aktywnego spędzenia czasu
beneficjenci projektu	Seniorzy z gminy

Projekt 2.

nazwa projektu	Wycieczka integracyjna śladem legend Trzcinicy i okolic
wnioskodawca projektu	Stowarzyszenie Wsi Trzcinica „Przyszłość”
partnerzy w realizacji projektu	Urząd Gminy w Trzcinicy
cele projektu	Integracja osób społecznie zaangażowanych
beneficjenci projektu	Członkowie Stowarzyszenia Wsi Trzcinica „Przyszłość”

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcinica na lata 2021-2030 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcinicy. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2030 (w zł)

2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
9.478.751	9.963.114	10.262.008	10.569.868	10.886.164
2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.	2030 r.
11.212.749	11.549.132	11.895.607	12.252.474	12.620.048

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2017-2019.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za rok 2019 oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 18. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2019 r.	wartość docelowa w 2030 r.
Cel strategiczny 1		
liczba rodzin objętych pracą socjalną	93	105
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (4)	1 (10)
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	14	22

liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	2
liczba realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka (oraz liczba osób nimi objętych)	0 (0)	2 (18)
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	15, 0, 1	12, 0, 2
liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjno-edukacyjnego	20	25
liczba grup samopomocowych	0	1
liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	30	20
liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia	0	1
liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	2	3
liczba przedsięwzięć gminy w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	9	11
liczba osób objętych podstawowymi i specjalistycznymi świadczeniami zdrowotnymi	4.500	4.650
liczba realizowanych programów zdrowotnych (oraz liczba osób nimi objętych)	7 (60)	9 (90)
liczba popełnionych przestępstw	35	20
liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (w zakresie profilaktyki)	14	20
liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	5	6
Cel strategiczny 2		
liczba osób w wieku poprodukcyjnym (oraz ich udział w ogóle mieszkańców)	945 (19,1%)	1.025 (21%)
liczba seniorów objętych pomocą społeczną	44	55
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	99	110
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	17	22
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi (oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	0 (0)	2 (1)
liczba osób korzystających z klubu seniora	0	10
liczba osób korzystających z dziennego domu pobytu	0	12
liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery	0	2
liczba nowo utworzonych przez gminę i jej jednostki organizacyjne miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością	0	2
liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia poza gminą	0	1
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	6	8
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne	0	2
cel strategiczny 3		
liczba podmiotów gospodarczych w gminie	439	460
liczba osób bezrobotnych w gminie	36	30
liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy wsparciem	24	20
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	150, 23, 2	130, 18, 1
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	160, 332, 9	145, 315, 10
liczba gospodarstw pobierających dodatki mieszkaniowe (i energetyczne)	21 (7)	15 (2)

liczba wydanych świadczeń wychowawczych (oraz świadczeń „Dobry Start”)	937 (651)	1.000 (700)
liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	7	4
liczba podmiotów ekonomii społecznej	27	30
liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	0	1
liczba mieszkań komunalnych (w tym socjalnych)	134 (2)	9 (3)
liczba programów i projektów realizowanych na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	0	1

cel strategiczny 4

liczba pracowników GOPS-u (w tym liczba pracowników socjalnych)	9 (3)	9 (3)
liczba pracowników GOPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	9	9
liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	19	21
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	27	30

Źródło danych: Urząd Gminy Trzcinica.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	19
Tabela 2. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie.....	25
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie.....	27
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	27
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie.....	28
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	33
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	36
Tabela 8. Przestępstwa popełnione w gminie w 2019 roku	39
Tabela 9. Kadra GOPS-u w 2019 roku	41
Tabela 10. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	41
Tabela 11. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2017-2019.....	45
Tabela 12. Dzieci z gminy umieszczone w pieczy zastępczej w latach 2017-2019	48
Tabela 13. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019	49
Tabela 14. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	50
Tabela 15. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy	51
Tabela 16. Organizacje pozarządowe w gminie	53

Tabela 17. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2030 (w zł)	88
Tabela 18. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	89

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019 ..	14
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019	15
Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2017-2019	18
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019.....	18
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie.....	19
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019	20
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku	20
Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019* .	22
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019	22
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie kępińskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2017-2019 (w %).....	23
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia.....	24
Wykres 17. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.	30
Wykres 18. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	30
Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku	31
Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.....	31
Wykres 21. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Kępnie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019 .	32
Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019	34

Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPAiN w latach 2017-2019	35
Wykres 24. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia	43
Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie	43
Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne	43
Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne	43
Wykres 28. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)	44
Wykres 29. Warunki życia w gminie	55
Wykres 30. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	56
Wykres 31. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	56
Wykres 32. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?.....	57
Wykres 33. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?.....	57
Wykres 34. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?.....	59
Wykres 35. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	59
Wykres 36. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	60
Wykres 37. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	60
Wykres 38. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	61
Wykres 39. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	61
Wykres 40. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	62
Wykres 41. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	63
Wykres 42. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	63

Wykres 43. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie	64
Wykres 44. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	64
Wykres 45. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy	65
Wykres 46. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	65
Wykres 47. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy	66
Wykres 48. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	66
Wykres 49. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	67
Wykres 50. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie	67
Wykres 51. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	68

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2021-2030

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa i wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.